

Ukraina siūlo tiekti elektrą Lietuvai

Vilnius, gruodžio 9 d. (ELTA) – Lietuvoje viešintis Ukrainos prezidentas Viktor Juščenko teigia, kad Ukraina Lietuvai galėtų tiekti tiek elektrą, tiek medžiagų atominės statyboms.

„Ukraina turi pakankamai pajėgumų gaminti elektrą, kuri būtų tiekiama Lietuvai ir kitoms Baltijos šalims“, – po susitikimo su prezidentu Valdu Adamkumi sakė V. Juščenko.

Tačiau dėl to dar turėtų būti susitiprinti Baltarusijos tiekimo tinklai, nes šiuo metu jungtys esą yra per silpnos, todėl neatsisakoma minties sukurti trišalę Lietuvos, Ukrainos ir Baltarusijos darbo grupę.

„Šis susitikimas rodo, kad vieni nebūsime palikti. Žinoma, reikės pereinamojo laikotarpio, kad gautume papildomos energijos. Šiuo klausimu kalbamės, svarstome. Buvome atominės energijos šalimi, tokia ir liksime“, – aiškino V. Adamkus.

V. Juščenko taip pat nurodė, kad bent dvi Ukrainos bendrovės pareiš-

kė norą dalyvauti naujos atominės jėgainės statybų konkursuose. „Esame pasirengę partnerystei ir galėtume pasiūlyti 90 proc. medžiagų statyboms“, – teigė V. Juščenko.

Lietuvos ir Ukrainos vadovų susitikime daugiausiai ir kalbėtasi apie energetiką. V. Adamkus ir V. Juščenko susitarė toliau stiprinti dvišalį bendradarbiavimą, ypač plėtojant naftotiekio Odesa–Brody–Plock–Gdansk projektą.

Susitikimo metu valstybių vadovai taip pat pasirašė šalių strateginio bendradarbiavimo planą. V. Juščenko pabrėžė, kad svarbu palaikyti Ukrainos ir Lietuvos prekybinius ryšius, kurie per pastaruosius metus išaugo iki 90 proc.

Ukrainos prezidentas sakė tikintis, jog Švedijai pirmininkaujant Europos Sąjungai (ES), Ukraina sulauks teigiamo sprendimo dėl sutarties pasirašymo. V. Juščenko teigė, kad Ukraina pastaruoju metu daug nuveikė dėl įsiliejimo į ES ir NATO.

Lietuvoje vieši Ukrainos prezidentas Viktor Juščenko. **ELTOS** nuotr.

Trys Seimo nariai neteko neliečiamybės

Vilnius, gruodžio 9 d. (ELTA) – Seimas balsavo už tai, kad būtų leista baudžiamojon atsakomybėn patraukti Darbo partijos vadovą Viktorą Uspaskichą bei šios partijos narį Vytautą Gapšį, taip pat – Tautos prisikėlimo partijos narį Roką Žilinską. Dėl šių parlamentarų teisinės neliečiamybės panaikinimo generalinis prokuroras Algimantas Valantinas į Seimą kreipėsi prieš porą savaitių.

R. Žilinskas ir jo draugas Markas Gurskis kaltinami viešosios tvarkos pažeidimu, septynių policijos pareigūnų įžeidimu ir pasipriešinimu jiems. Pats R. Žilinskas tvirtino esąs nekaltas. „Man labiausiai gėda dėl to, kad tūkstančiai žmonių Lietuvoje nesugeba apsiginti nuo teisėsaugos savivalės, aš nesijaučiu kaltas, aš tikiu savo teisumu“, – iš Seimo tribūnos sakė politikas.

V. Uspaskichas ir V. Gapšys yra įtariamai Darbo partijos apgaulingos buhalterinės apskaitos organizavimu ir vykdymu. Darbo partijos vadovas V. Uspaskichas ragino vadovautis Europos Sąjungos šalių standartais, kur, anot jo, nė vienam parlamentariui nebuvo panaikinta teisinė neliečiamybė, jeigu byloje buvo nors kiek politinio kvapo. Politikas tvirtino esąs nekaltas. Jo teigimu, su juo bei partija norima susidoroti. „Man baisu, jeigu paprastam Lietuvos piliečiui tektų eiti tokiu keliu, kokį man teko nueiti“, – sakė jis.

A. Kubilius susitiko su TVF atstovais

Vilnius, gruodžio 9 d. (Balsas.lt) – Paskirtasis premjeras Andrius Kubilius, jo patarėjas Mykolas Majauskas, paskirtasis finansų ministras Algirdas Šemeta bei paskirtasis ūkio ministras Dainius Kreivys susitiko su Tarptautinio valiutos fondo (TVF) atstovais bei TVF misijos vadove Lietuvoje Catriona Purfield.

Susitikimo metu buvo aptarta Baltijos regiono padėtis ir ją veikian-

tys procesai. Taip pat kalbėta apie iššūkius, su kuriais šiuo metu susiduria pasaulio ekonomika, bei sąlygas, lemiančias šalių ekonominę raidą. Susitikimo dalyviai kalbėjo apie priemones, kurias skirtingos šalys gali pasitelkti kovojant su ekonomikos ir finansų krize.

Paskirtasis premjeras A. Kubilius TVF atstovams pristatė Vyriausybės antikrizinio plano projektą bei

programos bendrąsias nuostatas.

„Galimybės skolintis nesvarstėme, tokio poreikio dabar nematome“, – teigė A. Kubilius. Jis pridūrė tikėjęsis iš TVF išgirsti ką nors paguodžiančio, kad kaimyninėse šalyse netrukus pavyks suvaldyti krizę, tačiau paskirtasis premjeras prisipažino to neišgirdęs. A. Kubilius iš TVF atstovų išvadas apie padėtį šalyje išgirs kitą antradienį.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias. III Tautinė stovykla Alpėse, 1948 m. (p. 2) (pabaiga)
- Ką reiškia teroro išpuoliai Mumbajuje? (p. 3, 8)
- A. Pranckevičius apie Lietuvos vaidmenį ES ir rytų regione (p. 4–5)
- Komentaras. Šiandien mančesteriški laikai, o kas po jų? (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Mažoji Lietuva (p. 8)
- Pinklės (8) (p. 9)
- Lietuviškumas nėra vien geltonas, žalias ir raudonas (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.68 LT
1 EUR — 3.45 LT

TS-LKD deleguoti ministrai

R. J. Dagys
Socialinės apsaugos ir darbo

R. Juknevičienė
Krašto apsaugos

D. Kreivys
Ūkio

K. Starkovičius
Žemės ūkio

A. Šemeta
Finansų

V. Ušackas
Užsienio reikalų

Liberalų ir centro sąjungos deleguoti ministrai

A. Čaplikas
Sveikatos apsaugos

R. Palaitis
Vidaus reikalų

Tautos prisikėlimo partijos deleguoti ministrai

G. Kazlauskas
Aplinkos

R. Vilkaitis
Kultūros

Liberalų sąjūdžio deleguoti ministrai

E. Masiulis
Susisiekimo

G. Steponavičius
Švietimo ir mokslo

R. Šimšišius
Teisingumo

Vilnius, gruodžio 9 d. (ELTA) – Seime patvirtinta penkioliktosios Vyriausybės programa. Naujosios koalicijos Vyriausybė gavo įgaliojimus veikti, nes jos programai pritarė dauguma posėdyje dalyvavusių Seimo narių. Ministro pirmininko Andriaus Kubiliaus Vyriausybę dabar, be jo, sudaro 13 ministrų. Numatoma, kad bus įsteigta dar viena – Energetikos ministerija, tuomet Ministrų kabinetas padidėtų iki 15-os narių. **ELTOS** nuotr.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12-09-08

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry
8830 Magnolia Court
Orland Park, IL 60462

El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

VĖJAS IŠ RYTŲ, VĖJAS VAKARŲ

III Tautinė stovykla Alpėse, 1948 metai

Tęsinys iš gruodžio 3 d.

R. JOHN RAPŠYS

Statom, sportuojam, išskylaujam

Užsiėmimus praleisdavome statydami virvinius tiltus, kabančias lentynas, prausyklas, kopėčias, vėjaro-
dį ir kitus rajono įrengimus. Taip pat rengdavome tinklinio turnyrus. Dažnai išskylaudavome nepaprasto grožio gamtoje. Rinkome kalnų gėles sudžiovinti, ieškojome įdomesnių uolų ir akmenų variantų, vedėme lauko užrašus apie pastebėtus paukščius ir kitus gyvūnus, sudarėme nemažą samanų rinkinį. Net ir žemuogių bei grybų buvome užtikę.

Labai populiarius buvo mūsų S. Mieleškos pėdsekystės pratimai. Štai – pėdsakas. Kas praėjo: vyras, moteris ar vaikas? Ramiai ėjo, skubėjo ar bėgte bėgo? Arba – siūlas pakibęs ant krūmo. Kokios spalvos – gal iš skauto uniformos? Iš ko padarytas – šilko ar medvilnės? Kokiam aukštyje pakibęs? Jei aukščiau, gal iš kieno marškinių? Jei žemiau, greičiausiai nuo kelnų. Vėl – ant kelio saga. Kieno – skauto, pašininko, ar šiaip civilio? Variantams nebuvo galo.

S. Mieleška buvo kupinas Sherlock Holmes pastebėjimų, kai iš mažų detalių dažnai išsprendžiamos didelės mįslės. Jis taip pat lavindavo mūsų atmintį pagal anglų rašytojo Rudyard Kipling išdėstytus metodus „Kim“ nuotykių romane. Ant stalo guli 10 smulkių daiktų. Tu turi 10 sekundžių viską įsidėmėti. Uždengus tuos daiktus, bandyk juos išvardyti.

Du laužavedžiai – pavyzdžiai

Mūsų tunte buvo du talentingi laužavedžiai: tai s.v. Kęstutis Laskauskas ir s.v. Juozas Toliušis. Pastarasis, šeimos pramintas Juozuliu, buvo visiems žinomas kaip brolis Zulis. Jis buvo vaikščiujantis aruodas visokių nuotykių ir pasakų. Labai mokėjo su jaunesniais skautais užsimti, todėl buvo visų mėgiamas ir visur laukiamas. Tą sakau turėdamas omenyje porą nelabai draugiškų skautų vyčių, kurie, nors dar ir trumpas kelnės dėvėjo, bet vaizdavo vyrus, kuriems neverta „nusižeminti“ bendraujant su geltonšlipsiais ar vilkiukais. (Ir šiandien aš tiems snobams palinkėčiau – kad Jūsų košė triskart prisviltų! O broliui Zuliui, kuris jau ilsisi Didžiojoje žalioje palapinėje, prašyk Dievo, kad mums atsiųstų visą šimtą skautų, tokių, kaip tu.)

Palikę gerus išpūdžius iki šių laikų su savo skautiška laikysena ir draugiškumu mūsų abu laužavedžiai vėliau atsidadė Amerikoje. Brolis

Zulis, kuris visiems mėgdavo ką nors papasakoti, tapo rašytoju Čikagoje. O Kęstutis Laskauskas, kaip ir pridera patyrusiam laužavedžiui, ilgus metus vedė lietuvių radijo programą Baltimorėje.

Stovyklauja grafas

Dar viena pavardė išliko atmin-
tyje iš tų tolimų ir nepamainomų stovyklos dienų. Vieną vakarą paskli-
do žinia, kad į stovyklą atvyko kaž-
koks grafas. Mes gyvo grafo nė iš tolo gyvenime nebuvome matę, o dabar štai – grafas tarp mūsų! Pasirodo, tai buvo s. Aleksandras Plateris. Taip, jis buvo tikras grafas, kilęs iš garsios didikų šeimos. Bet, gink Dieve, jis niekad ir niekur „nesifotografuoda-
vo“. Priešingai – jis buvo kuklumo ir nuoširdumo pavyzdys visiems.

Lankydamas stovyklos rajonus, s. Plateris ir pas mus užsuko. Išplėtę akis žiūrėjome, ar ant uniformos nepamatsime kokių grafo ženklų. Nieko panašaus. Prieš mus stovėjo blondinas, lieknas, gal kokių 35 metų vyras. Atrodė kaip ir visi kiti skautininkai: pasipuošęs žaliu šlipsu, trispalviu skydu ant rankovės ir rutuliukuose keliom žvaigždutėm virš kišenės. Tai ženklino ilgus metus skautų gretose.

Legendų pasakotojas

S. Plateris domėjosi viskuo. Kaip maistas? Ar palapinės ne kiauros? Ar yra susižeidusių? Ir dar pagyrė: puikus virvių tiltas, meniškas kryžius, gražiai išpuoštas stalas... Teisininkas, istorikas, universiteto profesorius – visa tai apie s. Platerį iš kitų sužinojome. Mums jis buvo nepamainomas pasakotojas. Vaizdžiai pristatydavo sunkias žemaičių kovas, Livonijos ordino gyvenimą, piliakalnių legendas, užkerėtas pilis – lyg tas visas būtų pereitą mėnesį įvykę. Užtat jį visi skautai bandė kuo dažniau „pasigauti“. S. Plateris rasdavo laiko visiems.

Garsioji finka

Tautinės stovyklos viršininkas buvo Lietuvos karo aviacijos pulkininkas v.s. Vsevolodas Šenbergas, o jo pavaduotojas – adjutantas – v.s. Antanas Saulaitis. Abu buvo neaukšto ūgio. Šenbergas – juodų plaukų, su truputį palenкта nosim. Saulaitis – apskrito veido, šviesių plaukų, pri-
laikąs gerą svorį. Atseit, kresnas.

Mums daug juoko sukeldavo savotiška Saulaičio mada: jis skautišką peilį – finką nešiodavo ne kairėje ir ne dešinėje diržo pusėje, bet per patį užpakalį. Jam einant, ta finka vis krypt-krypt, kaip kokia priplota

„Aušros vartų/Kernavės“ tunto, Emilijos Platerytės vyr. skaučių būrelis š. m. lapkričio mėnesį šventė savo 25 metų jubiliejų. Sveikiname visas seses ir linkime dar 25 metus skautauti!

Dalios Povilaitienės nuotr.

uodegytė. Sakydavome: „Saulaitį ne visi gal iš veido pažįsta, bet iš užpakalio – kiekvienas!“

Vieną dieną žiūrime – atlekia dulkių debesys – kelios amerikiečių MP (karo policijos) mašinos su kaukiančiomis sirenomis ir besisukančiomis raudonomis šviesomis. Kadangi sovietai prieš kokias aštuonias savaites buvo Berlyną užblokavę, norėdami iš ten išstumti vakariečius, manėme, kad kilo karas. Bet ne. Sako amerikiečiai: iš Austrijos ateina dar Alpėse vasaros metu negirdėta vėtra, baisi audra, daugiau nei 50 mylių per valandą vėjais. Pasiruoškite evakuacijai! Suvažiavo visa virtualinė kariškų sunkvežimių. Galvojame: mus tai išgelbės, bet iš visos stovyklos liks tik skautai. Ačiū Dievui, po kiek laiko ta baisi audra stauga pasuko į kitą pusę ir mes likome tik gerai lietaus sukrapinti.

Skautiški talentai

Bematant prabėgo mielos stovyklos dienos, pilnos naujų išpūdžių, lyg vėjas per gėlėtas kalnų pievas. Atėjo laikas didžiajam atsisveikinimo laužui. Sumirgėjo šimtai skautiškų šlipsis: raudonų, geltonų, violetinių, šviesiai mėlynų, šen ir ten žalių. Jūrų skautai, žinoma, skyrėsi iš visų savo tradicinėm jūreiviškom uniformom. Nežinau, kas tą vakarą buvo vyriausias laužavedys, bet jo entuziastiškas vadovavimas užkrėtė visus fantastiška nuotaika.

Kiekvienos vietovės skautai stengėsi pristatyti savo įdomiausius, gerai surepetuotus pasirodymus. Ir ko ten nebuvo: dainų duetų ir kvartetų, šokėjų, armonikos ir akordeono muzikantų, stovyklos vadovų impersonatorių ir tuzinai bendrai vestų dainų ir šūkių. Humoristiški škiečiai iš stovyklos gyvenimo susilaukė, atrodo, gardžiausių juokų. Jei tuomet būtų buvusi televizijos programa vardu „Lithuanian Scouts Got Talent“, tai šio laužo talentų premiją būtų lengvai laimėjęs rausvaplaukis jūrų skautas Kęstutis Miliūnas, rodos, iš Selingenstadto (dabar gyvena Čikagoje.) Jo sušoktas „Jūrininko šokis“, palydimas akordeono ir švilpynių, visus be galo sužavėjo ir sulaukė griausmingiausių aplodismentų.

Laužas baigtas tradicine skautų „Ateina naktis“. Buvo ypatingai liūdna skirstytis. Masinė emigracija į Ameriką, Kanadą ir Australiją rimtai pajudėjo už poros mėnesių. Bet jau ir tą vakarą daug kas nujautė, kad greitai nebesimatysime. O kol „Nemuno slėnius“ vėl skambės skautų daina, gali praeiti dar daugybė miglotų dešimtmečių.

Pabaiga.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV
Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
| Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
| Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Daugiau informacijos apie lietuvių skautų veiklą rasite internete adresu: **www.skautai.net**

KĄ REIŠKIA TERORO IŠPUOLIAI MUMBAJUJE?

MYKOLAS DRUNGA

Ką reiškia teroro išpuoliai Mum-bajuje? Ar tai labiau globalinio isla-mistinio teroro apraiška? Ar labiau tik Indijai būdingos problemos ats-pindys? Kiek čia įsivėlęs Pakistanas? Kokios iš to pamokos Indijai? O gal skaudžiai smogta visam pasauliui? Visą savaitgalį ir savaitės pradžioje apie tai nenutyla pasaulio laikraščių vedamieji ir panašu, jog praėjusios savaitės išpuoliai – anaip tol ne tik „vietinės reikšmės”.

Kad pati Indija savo elgesiu mu-sulmonų atžvilgiu šią nelaimę pri-sišaukė, duoda suprasti Vokietijos dienraštis „Welt”. Jo nuomone, „prie patogių šiandieninio Indijos gyveni-mo melų priklauso įsivaizdavimas, neseniai vėl išreikštas premjero Manmohan Singh, jog ‘al-Qaeda’ tarp 150 milijonų Indijos musulmonų neturi įtakos. Iš tiesų atsirado vietos teroristų organizacijų, kurios kryp-tingai savo tikslams išnaudoja jaunų indų musulmonų pyktį ir juntamą pažeminimą”. Vokietijos laikraštis toliau rašo, kad „Indijos musulmonai mažiausiai gavo naudos iš šalies be-veik pasakiško ekonominio pakilimo. Žinoma, tai jokių būdu nepateisina išpuolių, juolab kad Indijos pliura-listinė demokratija duoda daug gali-mybių problemas spręsti politiškai ir sulaukti paramos. Tačiau tai parodo, kad Indija pažeidžiama, jei ji nesuge-ba veiksmingai atsakyti į dalies savo musulmoniškos gyventojų dalies su-svetimėjimo jausmus. Musulmonai, ypač po beveik 2 tūkst. aukų pareika-lavusių antimusulmoniškų išpuolių Gujarate 2002-aisiais, linkę manyti, kad valstybės institucijos jų nesaugo taip, kaip saugo induistus. Būtent tai ir turi keistis”.

Pasak Oslo miesto dienraščio „Dagavisen”, „liukso viešbutis ‘Taj Mahal’ – panašios reikšmės kaip ir New York miestas pasaulio prekybos centras, todėl panašiai kaip ir New York prieš 7-erius metus, čia įvyko tai, ko neįmanoma įsivaizduoti. ‘Taj Mahal’ – ne tik penkių žvaigždučių viešbutis turtingiems indams bei tu-ristams, bet ir verslo centro, kuriame gyvena ir daugybės įvairiausių visuo-menės grupių atstovų, simbolis”.

Jeddah miesto Saudo Arabijoje laikraštis „Arab News” abejoja dėl šių išpuolių lyginimo su 2001 m. rug-sėjo 11-ąja taiklumo, „nes toks paly-ginimas perša mintį, jog Mumbajaus išpuoliams reikia taikyti tas pačias priemones, kaip ir Amerikos rugsėjo 11-ajai, būtent – ‘karą su teroru’”. Šita analogija, – tęsia arabų laikraštis, – ne tik klaidina išpuolių apimties atžvilgiu, bet ir neteisingai susieja juos su globaliuoju teroru. Tokiu bū-du sudėtingi konfliktai Indijos viduje suvedami į supaprastintą islamisti-nės prievartos vaizdelį, taip praran-dant iš akių pačią Indiją”.

Tačiau kaip tik to minėtasis norvegų dienraštis „Dagavisen” ir nedaro. Jis kaip tik atkreipia dėmesį į Indijos realybę, sakydamas, kad „vis dėlto Mumbajus nėra religinių ma-žumų lydymo katilas, ir šio miesto musulmonais vietos politikai pakan-kamai dažnai naudojasi kaip atpirki-mo ožiais. Pirštais šiuo metu, kaip dažnai, vėl rodoma į Pakistaną, ir išpuolių profesionalumas perša išva-dą, kad jų vykdytojai praėjo ilgą mo-kymą. Tačiau indų pareigūnams

nebūtina dirščioti į kitą sienos pusę, nes ir jų pačių lūšnynuose gyvena daug musulmonų be ateities perspek-tyvų. O kai problemų matyti savo pačių krašte, čia ir reikia ieškoti sprendimų, bet ne Pakistane ar Af-ganistane”.

Pasak Vienos dienraščio „Stan-dard”, „kaip tik todėl, kad brėžiama paralelė su Rugsėjo 11-ąja, norisi prisiminti ir įspėti, kad nebūtų daro-mos tos pačios klaidos, kurias po 2001-ųjų darė amerikiečiai, darę prielaidą, jog tarptautinį terorizmą galima įveikti įprastiniais karais. Tiesa kaip tik ta, kad oponentas čia nėra kita valstybė, oponentai yra nevalstybiniai veikėjai asimetriška-me konflikte”.

Kad būtent čia vyks globalusis karas su globaliuoju terorizmu, teigia Ispanijos dienraštis „Diario de Se-villa”: „jei prieš finansų krizę ir kli-mato kaitą dar galima imtis konkre-čių priemonių, tai jokių panašių sprendimų nėra islamistinio teroro atžvilgiu. 2001 m. rugsėjo 11-osios iš-puoliai atvėrė naują puslapį tarptau-tinio teroro istorijoje, o Mumbajus jau buvo ne kartą kliudytas. Tačiau dabar teroristai ėmėsi naujos tak-tikos ir veikia dar geriau susiderinę. Šitos grėsmės akivaizdoje padės tik tarptautinė sąjunga prieš terorą, o ne koks nors civilizacijų karas”.

Dar vaizdžiau lapkričio 30 d. rašė Flensburgo laikraštis „Schleswig-Holstein am Sonntag”: „Mumba-jus tik iš pirmo žvilgsnio toli nuo Europos. Puolimai Indijos finansų centre visur paliks pėdsakų. Laisvė keliauti kur nori, pasaulinė prekyba, susitikimas su kitų šalių ir kultūrų žmonėmis – visa tai lydės baimė, kurią kiekvienas naujas toks išpuolis vis labiau įkala į galvą. Dingsta bet koks nerūpestingumas. Kas dar gali jaustis saugus tokio teroristinio fana-tizmo, kuris nuo kojų iki dantų ap-siginklavęs moderniais ginklų arse-nalais ir vykdo karinės operacijas, akivaizdoje?”

Daugelis laikraščių, kaip jau mi-nėtasis Oslo „Dagavisen”, atkreipia dėmesį į Pakistaną. Londono „Sun-day Telegraph” nuomone, „Pakis-tanas turi suvokti, kad jo ateitis prik-lauso nuo to, kaip jis tvarkysis su islamistiniais teroristais, kurie šalyje yra įsirengę mokymo stovyklas. Islamabadas pažadėjo kartu su Indija veikti prieš terorizmą. Tai lengva pasakyti, tačiau čia reikia reformuoti ir institucijas, kuriose islamistinei ideologijai atstovaujama. Tik paten-kinus šią prielaidą būtų galima ap-saugoti pasaulį nuo dviejų branduo-linių galybių konflikto”.

Paties Mumbajaus laikraštis „Ti-mes of India”, užsimindamas apie Islamabado pažadėtą „bendradar-biavimą aiškinantis teroro išpuo-lius”, siūlo: „Gal būtų galima nedel-siant pradėti, suimant Hafiz Said, teroristų organizacijos ‘Lashkar-e-Taiba’ vadovą, kuris ligi šiol Pakis-tane gali kur nori judėti? Arba imtis veiksmų prieš maištininkų mokymo stovyklas Kašmyre?”

Indiškoje Kašmyro dalyje leidžia-mas „Jammu Times” rašo, kad „Indijos ir Pakistano savitarpio kal-tinimai naudingi tik taikos priešams abiejose šalyse. Vyriausybės turi su-prasti, kad kiekviena terorizmo forma yra jų bendras priešas. Užuoat rodę pirštu viena į kitą **Nukelta į 8 psl.**

ROMUALDAS KRIAUČIŪNAS

Pirmieji įspūdžiai iš XIV Mokslo ir kūrybos simpoziumo

Teko dalyvauti pačiame pirmajame Pasaulio lietuvių Mokslo ir kū-rybos simpoziume (PLMKS) 1969 metais. Dalyvavau ir keturio-lik tame, ką tik pasibaigusiame Pasaulio lietuvių centre (PLC) Le-mont, IL. Paskutiniame išklausiau pranešimus devyniose mokslinėse ir plenarinėse sesijose. Be to, apžiūrėjau dvi parodas ir mačiau keturis fil-mus. Tačiau ne apie tai noriu kalbėti. Noriu pasidalinti pirmaisiais savo įspūdžiais ir pastebėtomis detalėmis iš XIV PLMKS.

Apie patį simpoziumą buvo iš anksto plačiai skelbiama, o numatoma programa įdomiai aprašyta lietuviškoje spaudoje. Atrodo, kad pranešėjai nesiskubino su savo pranešimais užsiregistruoti, nes terminas buvo pra-tęstas bent porą kartų. Jau prieš simpoziumą buvo paskelbta sesijų ir pra-nešimų išklotinė. („Išklotinė” – man naujas, bet suprantamas, gražus ir dar lietuviškas žodis). Iš anksto taip pat buvo skelbiama, kad simpoziumo atidarymas ir susipažinimo vakaronė prelegentams vyks trečiadienį va-kare Ateitininkų namuose. To malonumo atsisakiau, nes nenorėjau vie-nos žmonos palikti viešbutyje. Tik po to sužinojau, kad vakaro apimtis ir vieta pasikeitė ir visi – prelegentai, dalyviai ir svečiai – buvo laukiami Pa-saulio lietuvių centre.

Viešbutyje ir PLC registracija vyko sklandžiai, paslaugiai. Buvo dali-nama programa, bilietėliai maistui, Kinijoje pagaminta kepurė apie sim-poziumą atminti. Ant kepurės – simpoziumo metrika: renginio pavadinimas, data ir vietovė. Dabar nežinau, kur tą kepurę nešiosiu. Gal atiduo-siu anūkui, bet nežinau kuriam. Vienas gavęs kitus nelaimingais padarys. Tikrai galima buvo matyti sąmoningą ir gerai apgalvotą vadovavimą ir eigos derinimą (koordinavimą). Beveik visą laiką zujo PLMKS tarybos, programos ir organizacinio komitetų žmonės. Tarp jų paminėtini Vy-tautas Maciūnas, Vytautas Narutis, Marija Remienė, Birutė Bublienė, Ri-mantas Dirvonis ir dar apie keliasdešimt kitų. Pasigesta Stasio Bačkaičio, darbštaus Programos komiteto kopirmininko, kurį namuose užlaikė svei-katos reikalai. Simpoziumo dalyviai turėjo progą pasirašyti ant Bačkaičiui greitai pasveikti linkėjusio lapo.

Puikiai suorganizuoti ir techniniai, su pranešimais susiję reikalai. Visos sesijos buvo filmuojamos, su laiku jas bus galima pamatyti interne-te. Taip jos bus pasiekiamos visą pasaulį pabirusiems lietuviams. Dides-nėse patalpose buvo paruošti garsiakalbiai. Turbūt kiekviename kamba-ryje buvo kompiuterinė technologija, įgalinanti prelegentus savo mintis pateikti vaizdu dideliuose ekranuose. Matėsi iškabos, kambarių nurody-mai. Buvo dalinami Čikagos apylinkių žemėlapiai ir teikiama informacija apie numatytas ekskursijas. Gerai suorganizuotas transportas iš oro uos-tų ir tarp viešbučio ir PLC. Vienu atveju viešbutis neturėjo vairuotojo, o tik tuščią autobusiuką. Padėtį gelbėjo viena ir simpoziumo darbuotojų, su tuo autobusiuku surinkusi kažkur nuklydusius „turistus” iš Lietuvos.

Dieną po simpoziumo viename interneto pranešime jau skaitėme: „Visų pranešimai susilaukė gerų atsiliepimų. Vyravo gera, kolegiška nuo-taika.” Ta draugiška nuotaika tikrai tyvuliavo per visas simpoziumo die-nas. Teko sutikti daug ilgą laiką nematytų pažįstamų. Taip pat teko susi-pažinti su naujais veidais arba pažįstamomis pavardėmis, žinomomis tik iš jų visuomeninės, kultūrinės ar mokslinės veiklos, o ne asmeninio ben-dravimo. Susipažinti padėjo prelegentams išdalintos kortelės ant vir-vutės. Jas reikėjo nešioti pasikabinus ant kaklo. Būtų buvę dar geriau, jeigu ant kortelės būtų įrašytas asmens titulas ir gyvenamasis kraštas. Kai kuriems žmonėms jų turimi titulai yra labai svarbi jų tapatybės dalis.

Daug kartų teko apgailėti, kad vos pasisveikinus su ilgai nematytu žmogumi, pro šalį ėjo jau kitas ilgai nematytas draugas ir pradėtas pokal-bis su pirmuoju būdavo nutraukiamas. O atgal prie pirmojo bandant su-grįžti jis jau buvo kieno nors kito užkalbintas. Tokia padėtis kartojosi per visas dienas. Tik sėdint salėje tekdavo kiek ilgiau šnektelėti prieš ar po pranešimo. Buvo ir tokių, kurie užsimiršo apie tuo metu daromą praneši-mą ir gana garsiai su seniai matytu bičiuliu įspūdžiais dalinosi. Vieną kar-tą pranešimo norintis klausyti asmuo atsisuko į už jo sėdinčius pašne-kovus ir pasiguodė, kad tuo pačiu metu vyksta du pranešimai (ant scenos ir už jo nugaros). Į jo mandagią pastabą niekas nekreipė dėmesio.

Visi kartu dalyvavo pranešimuose, visi kartu valgė „Kunigaikščių už-eigos” pagamintą maistą. Mano žmonos nuomone, maistas buvo geras, skaniai pagamintas ir apsikriai pateikiamas. Valgymas kartu suteikė tik-rai gerą progą ramiau su kitais pabendrauti, nors prie vieno stalo sėdint ir bendraujant prie kitų stalų matėsi asmenų, kuriems labai norėjosi bent labas pasakyti. Iškilmingas pokylis vyko „Marriott” viešbutyje, kuriame, atrodo, dalyvavo daugiau žmonių, negu pačiame simpoziume. Gal toks įspūdis susidarė tik todėl, kad pagaliau visi buvo ne kartu, o ne išsiskirstę po įvairias sales ir kambarius.

Turėjau progą išmokti naujų lietuviškų žodžių. Jau minėjau žodį „iš-klotinė”. Tai kokios nors programos dienotvarkė (kiti sakytų „darbotvar-kė”). Jau daugelį metų žinomas ir vartojamas žodis „skaidrė”, kurią ga-lima atšviesti ekrane. Vėliausias šio žodžio variantas yra „skaidruolė”. Nežinau kodėl „skaidrė” nebetinka, bet „skaidruolė” kažkaip net nuo-taiką pakelia, ją skaidrina. Deja, turėjau daug progų **Nukelta į 9 psl.**

A. PRANCKEVIČIUS APIE LIETUVOS VAIDMENĮ ES VIDUJE IR RYTŲ REGIONE

Pranešimas skaitytas XIV Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziume Pasaulio lietuvių centre, Lemont 2008 m. lapkričio 29 d.

Ar iš tolo žiūrint Europos Sąjungos (ES) politika šio regiono atžvilgiu atitinka Lietuvos interesus? Ir ar Lietuva veikia veiksmingai ir teisingai šiame regione? Ir jeigu ne, kokie būtų pasiūlymai, patarimai naujai Lietuvos vyriausybei užsienio politikos srityje: kaip Lietuva galėtų dar geriau atstovauti savo interesams ir kaip galėtų išnaudoti ES kaip vieną turtingiausių savo instrumentų?

Tačiau prieš kalbant apie tai, pagalvokime, ar mes iš tikrųjų žiname, kokie yra Lietuvos tikslai, ar esame juos pakankamai aiškiai įvardiję, supratę ir aiškiai atsakę? Ar žiname, kokia yra mūsų vizija, ne tik Lietuvos, bet ir Europos, pasaulio? Akivaizdu, kad Lietuvai įstojus į ES ir NATO Lietuvos užsienio politiką ištiko strateginių tikslų ir vizijos stoka. Žinoma, atsirado keletas naujų uždavinių, kurie lyg ir natūraliai išplaukia iš mūsų įsiliejimo į euroatlantinę erdvę, kaip įsiliejimas į Šengeno zoną, euro įvedimas, su kuriuo siek tiek problemų turime, ar ES lėšų įsisavinimas, ES ir tarptautinės taikos palaikymo misijos ir dalyvavimas jose. Tačiau tai yra tik tam tikri taktiniai interesai, tik įrankis o ne strategija. ES lėšos yra tik įrankis mums pakeisti gyvenimą Lietuvoje, įvykdyti reformas tam tikrose srityse, bet nėra politika savaime.

Kita vertus, galima pasakyti, kad Lietuva po įstojimo į ES ir NATO pasirinko savo sritį – ES ir rytų kaimynystę. Ir todėl labai aktyviai reiškėsi santykiuose su Rusija, tiek plėtojant demokratiją Ukrainoje, Gruzijoje, Moldovoje, pietų Kaukaze, Armėnijoje, Azerbaidžane ir Baltarusijoje, kaip artimiausioje savo kaimynėje. Nesenas Rusijos ir Gruzijos konfliktas rugpjūčio mėnesį atskleidė dar vieną Lietuvos užsienio politikos bruožą — iš prieš tai buvusios gana konstruktyvios ir pragmatiškos valstybės Rusijos atžvilgiu Lietuva tapo griežta Kremliaus kritike. Ir atkreipė daugelio Vakarų valstybių dėmesį savo gana tvirta, principinga ir vertybėmis grįsta pozicija, kai nutarė nesutikti su ES Rusijos bendradarbiavimo sutarties atnaujinimu. Ir nors galima diskutuoti, ar Lietuva pasielgė teisingai, ar ji iš to išlošia, galima klausti, ar nebuvo padaryta diplomatinių klaidų, kodėl vis dėlto nepavyko įtikinti artimiausių diplomatinių partnerių – Lenkijos, Lenkijos, Estijos, Švedijos, Didžiosios Britanijos — mūsų palaikyti, reikia pripažinti, kad šis epizodas išryškino vis labiau pastebimos ir savimi pasitikinčios Lietuvos užsienio politikos bruožus.

Tačiau ar vis dėlto pilnai išnaudojame savo potencialą ir ar aiškiai suprantame, kokie mūsų tikslai? Ar žiname, kokios ES mes norime ateityje? Ar esame už gilesnę integraciją į ES su bendromis energetikos, emigracijos, kitomis politikomis, už stiprų vaidmenį užsienio ir saugumo bendroje politikoje? Ar vis dėlto esame už tai, kad valstybės narės išlaikytų daugelį svarbiausių funkcijų savo rankose? Ar mums svarbiausias prioritetas ES biudžete yra žemės

Lietuvai ne tik reikia dirbti su artimiausiomis valstybėmis, kurios mus ir taip gerai supranta, bet ir įtikinti Prancūzijos ir Vokietijos politinį ir diplomatinį elitą, kad mūsų požiūris turi pagrindo.

Prezidentų V. Adamkaus (d.) ir V. Juščenko susitikimas Vilniuje š. m. gruodžio 9 d.
Nuotr. www.president.lt

ūkis, ar mokslas ir tyrimai, inovacijos, naujovės? Ar esame už ES plėtrą, priimant ne tik Turkiją, Kroatiją ir kitas vakarų Balkanų šalis, bet ir ateityje – Ukrainą, Moldovą, galų gale, net ir Rusiją, nors tai nerealu? Ar manome, kad ES turėtų nustoti plėstis ir galų gale aiškiai apsibrėžti savo ribas? Ar norime, kad ES įtrauktų Rusiją į savo procesus ekonomiškai, politiškai, ar norime, kad ES nultų nuo Rusijos ir net ją izoliuotų? Ar norime, kad ES užsisklęstų savyje ir galvotų tik apie ES piliečių gerovę, ar vis dėlto tikimės iš ES globalaus vaidmens ir įsikišimo į tokius tarptautinius, globalinius klausimus kaip Izraelio ir Palestinos konfliktas ar karai Afganistane, Irake, galų gale Irano ir Šiaurės Korėjos atominės ambicijos? Ir pagaliau, ar europietiškas mums reišia tvirtą tautinį identitetą, grįstą krikščioniškomis vertybėmis, ar tai mums yra atviras, tolerantiškas, įvairiautis, įvairių tikėjimų ar visų šių vertybių derinys, visuma?

Ar žiname, kokiam pasaulyje norime gyventi? Lietuva yra įvardijusi savo viziją pasaulio mastu. Ar mes norėtume gyventi Davoso pasaulyje, kur dominuoja, klesti ekonominė mobilizacija, vis labiau įgaunanti azijietišką veidą su tokiomis valstybėmis kaip Kinija ir Indija? Ar norėtume gyventi Amerikos pasaulyje, kur su Barack Obama išrinkimu Amerikai pavyksta atgauti pasaulio pasitikėjimą ir ji toliau ima valdyti pasaulio procesus ir kartu su Europa toliau skleist demokratijos ir laisvos rinkos erdvę? Ar vis dėlto gyvensime civilizacijų konfliktų pasaulyje, kur islamo religinis identitetas meta vis stipresnį iššūkį Vakarų normoms ir kur Amerika, pripažinusi savo pralaimėjimą Irake ir neužkirtusi kelio radikalaus terorizmo plitimui, vis dėlto praranda moralinę lyderystę, o Europa, pavargusi nuo plėtros ir nesugebanti susidoroti su tokiais iššūkiais kaip energetinis saugumas, klimato kaita, galų gale, demografinė krizė, galiausiai suirs ir prasidės Vakarų civilizacijos mirtis? Ar gyvenime baimės pasaulyje, kur nevalstybinės ir sunkiai suvaldomos grėsmės kaip klimato kaita, ligos, epidemijos, finansinės, ekonominės krizės, socia-

liniai, etniniai konfliktai, galų gale, terorizmas, į kurių rankas vieną dieną paklius atominis ginklas, sukels masines mirtis, paniką ir baimę ir vers visuomenes užsidaryti, vyriausybės riboti žmonių asmeninę judėjimo laisvę, o pasaulinę tvarką, pasaulinę teisę privers subyrėti į šipulius? Tad ar turime atsakymą, kokiam pasaulyje norime gyventi?

Prisipažinkime, kad turbūt ne, tačiau vis dėlto galima drąsiai teigti, kad Lietuva, būdama maža, demokratiška, moderni Europos valstybė nori gyventi taikiam, atvira demokratijos pasaulyje. Kad jai yra naudinga teisės viršenybė, jai yra naudingos stiprios tarptautinės institucijos, kurios sugebėtų apginti net ir mažiausius savo narius. Lietuvai naudinga ir stipri ir vieninga Europos Sąjunga, kuri sugebėtų spręsti tokius klausimus, kaip energetinis saugumas, migracija, klimato kaita, kurių Lietuva viena niekaip negalėtų išspręsti. Lietuvai naudinga laisva, konkurencinga rinka, nepaisant dabartinės finansinės krizės, kurioje vertinami žmoniškieji ištekliai ir žinios. Kadangi Lietuvai esant labai sudėtingoje geopolitinėje situacijoje, neturinioje gamtos išteklių, tai yra bene vienintelė išeitis. Lietuvai be galo naudinga demokratijos sklaida Rusijos, buvusioje Tarybų Sąjungos teritorijoje. Ir gyvybiškai reikalinga demokratiška, stabili ir svarbiausia — nuspėjama Rusija, su kuria būtų galima ne tik objektyviai vertinti praeitį, bet ir kartu kurti normalius ateities santykius.

Lietuvai, be abejo, reikalingas stiprus ir lankstus NATO, sugebantis reaguoti į įvairias grėsmes. Tačiau pripažinkime, kad NATO, kaip ir bet kuris brangiausias, negali apsaugoti nuo peršalimo, anginos, gripo, jei pats nesi šiltai apsirengęs ir pats savęs neprižiūri. Todėl NATO tikrai neapsaugos Lietuvos nuo Rusijos grėsmės. Ir nors Lietuvai turbūt negresia karinė grėsmė, kaip Gruzijos atveju, tačiau Rusijos grėsmė Lietuvai pasireiškia daug subtiliau — per informacinę propagandą, per ekonominį spaudimą, energetiką, pagaliau, politinių partijų, artimų Krem-

liui, finansavimą. Ir tokią grėsmę gali sustabdyti ne NATO, ne ES, o tik pati Lietuvos visuomenė. Stipri ir savimi pasitikinti pilietinė visuomenė. Tad apibendrinant reikėtų pasakyti, kad Lietuvos interesai remiasi lyg ir trimis poliais: stipria Europa, stipriu transatlantiniu ryšiu ir stipria Lietuvos visuomene.

Žiūrint į vieną iš polių — Europos polį, ar vis dėlto Europos politika atspindi mūsų interesus? Iš vienos pusės galima būtų pasakyti, kad taip. Didžiausia Lietuvos ir turbūt visų ES narių pergalė buvo tai, kad po plėtros 2004 metais ES rytų politika užėmė gana svarbią vietą ES politinėje darbotvarkėje. To anksčiau nebuvo. Buvo įkurta Europos kaimynystės politika santykiams su tomis valstybėmis, įkurtas atskiras finansinis instrumentas, kuris nemažai pinigų nukreipė į reformų palaikymą šiose šalyse. Galų gale, Rusijos ir Gruzijos konfliktas leido ES dar ambicingiau įsitraukti į šį regioną. Šiuo metu yra kuriama nauja Europos partnerystės politika, taip vadinama Eastern Partnership. Šią idėją iškėlė lenkai ir švedai ir netrukus Europos komisija gruodžio 3 d. ją pristatys, o gruodžio 11 d. Europos taryba ją turėtų patvirtinti. Ir tai labai svarbus Lietuvos ir kitų šalių laimėjimas, nes ši politika iš tikrųjų bandys sujungti mus su rytų kaimynėmis: Moldova, Ukraina, Gruzija, Armėnija, Azerbaidžanu, Baltarusija – į bendrą ekonominę erdvę, sieks su visomis pasirašyti asociacijos sutartį, su kiekviena sudaryti laisvos prekybos sutartį, sieks bevizio režimo ir bandys kurti bendrą energetikos politiką, kur būtų sujungtos tiek šaltinių, tiek tranzito, tiek elektros gavėjų interesai.

Kita vertus, galima teigti, kad ES politika ne visiškai patenkina Lietuvos interesus, kad ji nebuvo pakankamai veiksminga. O pagrindinė problema yra vienybės stoka. Yra akivaizdu, kad ES narės nesutaria dėl daugelio dalykų. Nesutaria, ar Ukrainai bus vietos ES ar ne. Nesutaria dėl lėšų paskirstymo – Viduržemio jūros regiono šalys niekaip nepritaria, kad Rytų regiono šalims būtų skirta daugiau pinigų. Nuomonės pačiu drastiškiausiu būdu išsiskiria ir Rusijos klausimu.

Nukelta į 4 psl.

Komentaras

Šiandien mančesteriški laikai, o kas po jų?

DR. JONAS NORKAITIS

Iš ekonomikos istorijos žinome, kaip užpraeito šimtmečio viduryje Didžiojoje Britanijoje buvo kuriama pramonė ir koki gyvenimą turėjo darbininkai. Labai žymus pramonės centras buvo miestas Mančesteris (Manchester).

Šiandien Didžiojoje Britanijoje visai kitoks vaizdas. Ką nors gana panašaus į senąjį Mančesterį galima matyti Brazilijoje, kažkas panašaus šiandien kuriasi ir Europoje. Pavyzdžiui, Lietuvoje. Lietuva nėra vienintelė tokia šalis. Bet tai menka paguoda.

Lietuvos turtuoliams būdinga, kad jie iš vienos pusės – slepia prabangą, kurioje jie gyvena. Miesto ar dvaro rūmai užsklęsti tvoromis ar užuolaidomis (pvz., iš aliuminio plokštelių), kad niekas nepažvelgtų į vidų ir kad ponams nereikėtų matyti aplink lakstančių apskurusių vaikų. Iš kitos pusės – jie neslepia – ar gal negali paslėpti – iškilmių, kurias jie ruošia įvairiomis progomis. Ryškus pavyzdys – išsinuomoti didelį lėktuvą ir su pusantro šimto draugų skristi į Paryžių, ten lėbauti, pernakvoti geriausiame viešbutyje ir kitą dieną, pasigrožėjus Prancūzijos sostine, vėl grįžti į Vilnių. Palieku kiekvienam spręsti, koks tų turtuolių santykis su katalikų tikėjimu. Tačiau žinau atvejų, kad jie nori pašventinimo iškilmių savo naujiems rūmams ar fabrikams. Iškilmes turi atlikti vyskupai. Ir atlikti už dyką. O jei vyskupas prašo paramos senelių prieglaudai įrengti ar išlaikyti, jis žiauriai atstumiamas.

Turtuoliai, žinoma, save laiko elitu. Dėl turto. Na, elitą galima dar ir kitaip suprasti. O turtuoliai – kaip elitas? Prisimenu tokią dainelę: „Man vis tiek pat, lai eina ubagaut, jei nežino, iš kur litą gaut.“ Gal tai būtų neblogas „himnas“ šitam elitui...

O ta tokia gausi pensininkų, našlaičių, nedaug uždirbančių darbininkų, namų šeimininkių minia? Kas mane stulbina, kad šitie žmonės, neskaitant keleto išimčių, turtuolių elgesiu visiškai nesipiktina, jį priima kaip savaime suprantamą. Niekam ir į galvą neateina, kad turtas įpareigoja.

Kaip ilgai šitokia padėtis gali trukti? Ar galime tikėtis ko nors iš naujojo Seimo? Partijų programose skaitome daug apie mokesčių mažinimą. Taigi naujų lėšų vargstantiems žmonėms padėti nebus. Gal lėšų bus net mažiau. O egzistuoja puiki galimybė, kuria naudojasi tokios valstybės kaip Vokietija, Prancūzija, Švedija... O gal net visos Vakarų Europos valstybės, kas žino. Bet Lietuvai ta

galimybė nepriimtina.

Tai progresyvus asmeninių pajamų apmokestinimas. Vokietijoje progresija siekia 45 proc. pajamoms pasiekus 250,000 eurų nevedusiems ar 500,000 eurų vedusiems. Turbūt neverta gaišti laiko svarstant, kodėl kiekviena iš partijų yra prieš čia minimą mokestį. Gal išimtis būtų krikščionys demokratai. Šiaip ar taip, Vokietijoje CDU/CSU sukūrė gerovę. Bet gal krikščionys demokratai Tėvynės Sąjungos glėbyje turi tylėti? Šie gi sakosi esą konservatoriai. Bet ką jie konservuoja?

Tad kaipgi yra su tuo *status quo* konservavimu? Aš bijau, kad ta esama padėtis kinta, ir į blogąją pusę. Žmonės persikelia gyventi į kitus kraštus, nepakęsdami padėties Lietuvoje. Priežasčių yra įvairių. Viena iš jų – bendra visuomenės padėtis ir valstybės padėties netikrumas. Kitas reiškinys – kokia bus dabar auganti karta? Vienos pradžios mokyklos mokytojas man su nuostaba ir gailėsčiu sako, kokie nuožmūs tie septynerių, aštuonerių, devynerių metų vaikučiai, žiaurūs tarp savęs ir su mažais gyvuliukais. Kur priežastis? Atsakymą gavau Kaune, Medicinos universitete. Priežastis – vaikai iš tėvų negauna meilės ir namų šilumos, jaučiasi nuskriausti ir už tas skriaudas „keršija“ kitiems. Taigi, po keliasdešimt metų gali būti linksma.

Su kokiomis trumpalaikėmis perspektyvomis turime skaitytis? Emigracija. Dirbančiųjų skaičiaus sumažėjimas. Bendro vidaus produkto mažėjimas. Sunkumai subalansuoti Lietuvos biudžetą. Didėjantis visuomenės nusivylimas Lietuva. Jau šiandien girdime balsų, kad kai kuriose srityse „prie sovietų“ buvo geriau. Balsų, deja, pagrįstų. Nepamirškime – Rusija tik ir laukia progos. Jei tokia proga kokia nors forma atsirastų, kiek bus norinčių ginti Lietuvos nepriklausomybę? Turtuoliams tai gal ir nesvarbu. Jie mokės prisitaikyti prie naujo pono. Tiesa, vienas mažas skirtumas – šiandien jie **yra** ponai, o tada **turės** poną... Yra, žinoma, ir keletas pragiedrulių politinėse partijose. Bet jų tiek mažai.

Baigiant, kodėl Lietuvą vis užpuola sunkūs laikai? Prisimenu Balio Sruogos prieš pat Antrąjį pasaulinį karą parašytą dramą „Kazimieras Sapiega“. Sruoga į Sapiegos lūpas įdėda tokius žodžius: „O, nukankintoji tauta manoji./Šventų smūtkelių raudanti giria./Leisk ašarom išverkti kruvinom./Prie tavo kojų visą žemės skausmą.“

Dėkime pastangas ir nenustokime vilties!

Laiškai, nuomonės, komentaram

Rašykite mums el. pašto adresais:
redakcija@draugas.org
dalia.cidzikaite@gmail.com

SKAITYTOJAMS

Šis laiškas skiriamas mano straipsnio „Draugo“ 100 metų sukaktuvės („Draugas“, 2008 m. lapkričio 19 d.) skaitytojams. Parašytas dėl to, kad „Draugas“ atsisakė spausdinti mano atsiliepimą į Marijos Remienės tikrovės neatitinkantį laišką (ten pat), pranešantį apie jos atsisakymą priimti tame mano straipsnyje paskelbtą pasiūlymą ir kartu pagalbą jai paruošti ir išleisti šio dienraščio istoriją, užuot leidus, mano nuomone, bevertį, iš atsitiktinių straipsnių, rašinių apie jos ruoštas vakarienes, gegužines, koncertus ir kitur spausdintų nuotraukų nuospaudų sudarytą neaiškos paskirties kratinį. Remienė šį mano sumanymą gražino atgal, siūlydama vykdyti man pačiam. „Labai geras sumanymas, valio“, – rašo ji, – „tik Jums reikia išspręsti, kas finansuos“. Reiškia: ką čia siūlai, rašyk pats ir susirink pini-

gus išleidimui.

Turbūt skaitytojai suprato, o jeigu ne, tai iš naujo primenu, kad mano siūloma istorija yra ne antras „Draugo“ šimtmečiui paminėti leidinys, kuriam aš turėčiau dar ir pini-gus surasti, bet Remienės ir Audronės Škiudaitės dabar „Draugo“ ar „Draugo“ fondo lėšomis ruošiamo leidinio pakaitalas.

Kad vėliau nebūtų kokių nors neaiškumų, nesupratimų ar nesusipratimų, skaitytojams pranešu, jog, Remienei atsisakius priimti mano pasiūlymą, aš savo veiklą, liečiančią „Draugo“ istorijos paruošimą bei išleidimą, baigiu ir daugiau tuo reikalu neužsiimsiu. Apie tai ir apie „Draugo“ šimtmečio minėjimą aplanai išsamiau pasisakysiu savo skiltyje „Amerikos lietuvyje“ gruodžio 20 d.

Bronius Nainys
Lemont, IL

Redakcijos pastaba. Skaitytojų laiškuose pateikta nuomonė nebūtinai sutampa su „Draugo“ redakcijos nuomone. Taip pat primename, jog laiško autorius, ypač elektroninio laiško, turi būtinai jį pasirašyti bei nurodyti savo adresą ir telefono numerį. Anoniminių laiškų ir laiškų be adreso nespausdiname.

A. PRANCKEVIČIUS APIE LIETUVOS VAIDMENĮ ES VIDUJE IR RYTŲ REGIONE

Atkelta iš 4 psl. Ir Gruzijos atvejis ypatingai skaudžiai ir atvirai parodė, kad Rusija iki šiol labai sėkmingai naudoja „skaldyk ir valdyk“ politiką.

Tačiau nepaisant visų šių aki-vaizdžių problemų, vis dėlto galima teigti, kad ES rytų politika didžiąja dalimi atspindi Lietuvos interesus ir juos gina daug sėkmingiau, nei Lietuva bet kada galėtų tai padaryti viena. Ir dėl to, manyčiau, kad ES vaidmuo turėtų Lietuvos užsienio politikoje stiprėti. Lietuvos naujoji Vyriausybė, mano manymu, turėtų skirti daug daugiau dėmesio mūsų pozicijos ES viduje stiprinimui ir neapsiriboti vien skambiais pareiški-mais ar tiesiog jaustis nuskriaustais, kad mūsų neišgirdo, bet tyliai ir pre-ciziškai dirbti užkulisuose: kurti veiksmingas koalicijas, bandyti įti-kinti mūsų Vakarų partnerius, kad mūsų požiūris yra teisingas. Ypatin-gai šioje vietoje reikia mesti visas diplomatinės pajėgas į Vokietiją ir Prancūziją. Tai tos šalys, kurios iki šiol mato visai kitaip mūsų santykius su Rusija, ir tos šalys, kurios yra siaubingai svarbios ES politikai. Be jų nė viena iniciatyva netampa rea-lybe. Be jų neįmanomas kokybinis pokytis mūsų santykiuose su Rusija, be jų neįmanoma bet kokia plėtros perspektyva. Todėl Lietuvai ne tik reikia dirbti su artimiausiomis vals-tybėmis, kurios mus ir taip gerai su-pranta, bet ir įtikinti Prancūzijos ir Vokietijos politinį ir diplomatinį elitą, kad mūsų požiūris turi pagrindo.

Ir svarbu užtikrinti tolesnį JAV ir NATO įtvirtinimą Lietuvoje. Ir dar labiau įtvirtinti transatlantinį ryšį tarp Europos ir Amerikos. Nes tai yra

ypač svarbu užkertant kelią nuola-tinėms Rusijos pastangoms atskirti Europą nuo Amerikos. Tai paste-bėjome pastaruoju metu. Rusijos atveju — Rusija pabrėžtinai įvardijo save kaip vienintelę derybininkę šituo klausimu. Galų gale, pats Ru-sijos prezidentas Medvedev iškėlė naujo saugumo pakto idėją, kuri irgi yra labai pavojinga, jei ji bandys atskirti Europą nuo Amerikos ir bandys susilpninti tokias institucijas kaip NATO.

Kita vertus, labai svarbu ir toliau palaikyti konstruktyvius santykius su Rusija, reikia intensyvinti vizitų diplomatiją su šia šalimi ir siekti, kad galų gale, į Lietuvą atvyktų Rusijos prezidentas. Ir čia sugebėti išlaikyti kritišką laikyseną, bet tuo pačiu siekti palaikyti dialogą. Nes būtent tai stiprintų mūsų poziciją su ES. Tai parodytų mūsų Vakarų partneriams, kad esame patikimi, kad nesame gūdi provincija, kad nesame sukaustyti savo rusofobijos, kad nesame savo istorijos įkaitai, kad mąstome plačiai, kad mes iš tikrųjų esame pakanka-mai savimi pasitikintys ir visaverčiai Vakarų bendruomenės nariai.

Arnoldas Pranckevičius po ba-kalauro studijų Colgate University (NY) ir Paryžiaus politikos mokslų universitete, kur apsigynė magistro laipsnį, 2004–2005 metais dirbo LR Prezidento Valdo Adamkaus patarėju vidaus politikos klausimais. Nuo 2006 metų dirba Europos Parlamen-te Briuselyje, kuruoja santykius su Rusija, Ukraina ir Baltarusija.

Parengė **Dalia Cidzikaitė**

MARGUTIS II LIETUVIŲ RADIOJO LAIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
išskyrus savaitgalius klausykite
Tel. 773-476-2242 seniausios Amerikoje lietuviškos radijo laidos

**AMERIKOS LIETUVIŲ RADIOJO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com**

„Vilniaus – Europos kultūros sostinės“ programa veržiasi diržus

Ekonominės krizės akivaizdoje siūloma atsisakyti kai kurių kitų metų renginių.

ELTOS nuotr.

Vilnius, gruodžio 8 d. (ELTA) – Kitamet „Vilniaus – Europos kultūros sostinės“ (VEKS) programai iš valstybės biudžeto gali būti sutaupyta 8 mln. litų. Taip ekonominės krizės akivaizdoje siūloma tikslinti Vyriausybės patvirtintą 2009 m. nacionalinės programos „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ biudžetą.

Kitiems metams šiai programai buvo numatytas daugiau kaip 67 mln. Lt biudžetas, tačiau VEKS taupymo galimybių plane visų trijų sričių – renginių, rinkodaros ir administravimo – finansavimą siūloma mažinti 12 proc.

Nors kelis milijonus kainuosiančios 2009 m. sutiktuvės gruodžio 31 d. Vilniuje vyks, kaip ir numatyta, mažinant finansavimą siūloma atsisakyti kai kurių kitų metų renginių, pirmiausia tų, dėl kurių įgyvendinimo tebevyksta derybos arba kurių vykdytojai iki galo neaiškūs, be to, būtų neskelbiami kai kurie supla-

nuoti konkursai. Renginių skaičius nuo skelbtų 900 turėtų sumažėti iki 800–850.

Mažinant VEKS administravimo išlaidas, pasak E. Bajorinienės, neketinama atleisti viešosios įstaigos darbuotojų, kurių yra apie 40, taip pat niekas negresia jų atlyginimams. 2008–2010 m. VEKS projektams įgyvendinti, jų rinkodarai, ryšiams ir administracinėms išlaidoms buvo numatyta skirti per 105 mln. Lt.

Kultūros, meno ir viešosios infrastruktūros objektų plėtrai ir pertvarkai 2008–2009 m. numatyta beveik 189 mln. Lt. Už šias lėšas planuojama pastatyti Nacionalinę dailės galeriją, pertvarkyti Menų spaustuvę, Vilniaus dailės akademijos centrą „Titanikas“, Šiuolaikinį meno centrą, Nacionalinę filharmoniją, didžiausių Vilniaus teatrų pastatus ir įrangą, sutvarkyti parkus, senamiesčio skverus, pritaikyti neįgaliesiems įvairius kultūros objektus.

2009-uosius siūloma paskelbti Baltijos kelio 20-mečio metais

Vilnius, gruodžio 9 d. (ELTA) – Baltijos Asamblėja kviečia Lietuvos, Estijos ir Latvijos parlamentus ir vyriausybes bei Baltijos Ministrų Tarybą paskelbti 2009 m. Baltijos kelio 20-mečio metais. Tai siūloma viename iš pareiškimų, priimtų Estijoje vykusioje Baltijos Asamblėjos sesijoje.

Pasak Seimo nario Ryto Kupčinsko, toks pareiškimas priimtas atsižvelgus į lemiamą dvasinę ir emocinę Baltijos kelio svarbą Baltijos valstybių nepriklausomybės raidoje. Anot parlamentaro, jubiliejaus proga planuojami bendri šventiniai renginiai.

1989 m. rugpjūčio 23 d. beveik 2 milijonai žmonių susikibo rankomis

Baltijos kelyje nuo Vilniaus iki Talino. „Estija, Latvija ir Lietuva parodė pasauliui, kad istorijos eiga, valstybių ir tautų likimas gali būti keičiami be kraujo praliejimo ir smurto. Taip Baltijos tautos pelnė tarptautinės visuomenės paramą ir pripažinimą, taip pat ne tik kitiems, bet ir sau įrodė savo dvasios tvirtumą, žmogiškąsias ir demokratinę galimybes“, – sakoma pareiškime.

Jame pažymima, kad bendradarbiaujant trimis Baltijos valstybėms 2008 m. kovo mėnesį UNESCO generalinėje būstinėje Paryžiuje buvo pateiktas dokumento projektas įtraukti Baltijos kelio dokumentinį paveldą į Pasaulio atminties registrą.

Panaudota 100 proc. ES paramos

Vilnius, gruodžio 9 d. (ELTA) – Lietuva jau panaudojo per 100 proc. pirmojo etapo Europos Sąjungos (ES) struktūrinių fondų paramos, skirtos viešosios energetikos, verslo ir jo aplinkos gerinimo bei viešojo turizmo projektams remti.

Lietuvos verslo paramos agentūra (LVPA) patvirtino mokėjimų prašymų už 1,114 mlrd. litų, arba 100,8 proc. paramos, skirtos minėti sričiai pagal Lietuvos 2004–2006 m. Bendrąjį programavimo dokumentą (BPD).

Pagal šią paramos programą LVPA administruoja 333 projektus, iš kurių 309 jau visiškai baigti, likusieji 14 taip pati įgyvendinti, tačiau dar atliekami paskutiniai patikrinimai

prieš lėšų pervedimą.

„Malonu, kad galime paneigti anksčiau išsakytas abejones, jog Lietuvai gali nepavykti įsisavinti ES paramos“, – pažymėjo LVPA direktorius Saulius Jakštas. Anot jo, projektai buvo vykdomi ir lėšų naudotos planingai, be didesnių nukrypimų nuo numatyto darbų grafiko.

Sparčiau lėšos naudotos, kaip ir planuota, metų pabaigoje – tai lėmė sutarčių pasirašymo laikas bei kitos paramos įsisavinimo galimybės.

Įgyvendinus projektus LVPA dar 5 metus stebės ir prižiūrės, ar veiks, kurioje šie objektai bus naudojami, atitinka projekto finansavimo sąlygose numatytus tikslus.

Svarbu žinoti

Bus galima pasirašinėti elektroninėje erdvėje

BNS – Nuo kitų metų sausio pirmosios Lietuvos piliečiai galės įsigyti naujo tipo asmens tapatybės kortelę, kuria bus galima nustatyti asmenį elektroninėje erdvėje, pasirašinėti elektroninius dokumentus. Norint naudotis naujo tipo asmens tapatybės kortele virtualiojo aplinkoje, be kompiuterio ir interneto prieigos, reikės turėti ir specialų tapatybės kortelės skaitytuvą. Kortelės išdavimas truks apie mėnesį, ji kainuos apie 10 litų. Tuo atveju, jei kortelę pavogtų, vagis negalėtų ja pasinaudoti, nes tam dar reikėtų žinoti ir kortelės slaptažodį. Asmens tapatybės kortelės laikmeno-

je bus įrašomi asmens atpažinimo elektroninėje erdvėje duomenys, kuriuos sudarys Gyventojų registro tarnyba. Taip pat kortelėje bus virtualus žmogaus atvaizdas ir pirštų antspaudai.

Specialus reisas iš Kauno oro uosto į Vilnių

Lietuviams.com – Keleivių patogumui Kauno oro uostą ir Vilniaus centrą tiesiogiai sujungė specialus, su skrydžių tvarkaraščiu suderintas ekspreso reisas. Keleiviai bus vežami šiuolaikiniu, patogiu 18 vietų mikroautobusu. Bilietus galima iš anksto užsisakyti internetu.

Žurnalistai pelnė plunksnas

Korupcijos faktus viešinantys žurnalistai pelnė taurias plunksnas.

Piotro Romančiko (ELTA) nuotr.

Vilnius, gruodžio 9 d. (ELTA) – Auksinių, sidabrinių ir bronzinių plunksnų statulėlėmis Vilniuje apdovanoti kūrybinio konkurso „Žiniasklaida prieš korupciją“ laureatai – žurnalistai iš visos Lietuvos. Antrą kartą konkursą surengė Lietuvos žurnalistų sąjunga, Nacionalinė žurnalistų kūrėjų sąjunga ir Specialiųjų tyrimų tarnyba.

Lietuvos žurnalistų sąjungos pirmininkas ir konkurso vertinimo komisijos narys Dainius Radzevičius teigia, kad kūrybiniame konkurse Lietuvos žurnalistai dalyvauja vis aktyviau – šiemet dėl laureatų ir prizininkų vardo konkurse varžėsi apie 30 žurnalistų, pateikę daugiau kaip pusimtį publikacijų apie korupcijos faktus spaudos puslapiuose, interneto svetainėse bei televizijos ir radijo laidoje.

Konkurso vertinimo komisija apdovanojimus skyrė 9 konkurso dalyviams – nacionalinės spaudos ir interneto svetainių, regioninės spaudos bei televizijos ir radijo žurnalistams.

„Žiniasklaida prieš korupciją 2008“ pirmosios vietos laureatėmis nacionalinės spaudos ir interneto svetainių kategorijoje tapo „Veido“ žurnalistės Jonė Kučinskaitė ir Giedrė Petkevičiūtė, antrąją vietą pelnė „Respublikos“ žurnalistas Tomas Beržinskas, trečiąją – „Delfi“ žurnalistas Dainius Sinkevičius.

Televizijos ir radijo kategorijoje laimėtojai pripažinti televizijos laidos „Paskutinė instancija“ kūrybinė grupė, taip pat „Žinių radijo“ žurnalistai.

Kūrybinio konkurso „Žiniasklaida prieš korupciją“ specialų apdovanojimą už profesionalumą ir nepakantumą korupcijai nuspėsta skirti vilniečiui Ryčiui Juozapavičiui („Valstybė“), Alfredai Gudienai iš Biržų („Šiaurės rytai“) ir Liminai Matelienai („Panevėžio rytas“).

Pirmųjų vietų laimėtojams atiteko statulėlė su auksine plunksna, antrųjų – su sidabrine, trečiųjų – bronzine. Specialių apdovanojimų laimėtojai pelnė ir konkurso rengėjų padėkos raštus.

Daugėja svetimomis kortelėmis atsiskaitančių sukčių

Vilnius, gruodžio 9 d. (Alfa.lt) – Lietuvoje daugėja sukčiavimo atvejų, kai mėginama mokėti svetima kortele ar vogti asmens duomenis.

Pasak mokėjimo paslaugų bendrovės „First data“ atstovo Algimanto Draugelio, šiemet Lietuvoje sulaikyta daugiau nei 30 asmenų, mėginusių neteisėtai naudotis svetimomis kortelėmis ar jų duomenimis. Tai kelis kartus daugiau nei ankstesniais metais, dauguma nusikaltėlių – užsieniečiai.

Dažniausiai sukčiai bando atsiskaityti internetu, neteisėtai gavę kito asmens sąskaitos duomenis. Vis

dėlto bendrovės „Mastercard“ statistika rodo, kad Lietuvoje mokėti čia veikiančių bankų išduotomis kortelėmis 30 kartų saugiau nei Estijoje. Palyginti su Latvija, mūsų šalyje padaroma 7 kartus mažiau nusikaltimų, susijusių su mokėjimo kortelėmis.

Specialistai primena, kad dažnai patys vartotojai nesaugo savo duomenų – tarkime, užrašo vadinamąjį PIN kodą ant pačios kortelės arba viešose vietose suveda slapčius skaičius matant kitiems, nors patariama banko kortelių terminalo klaviatūrą uždengti bent jau delnu ir nepalikti kortelės be priežiūros.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Rugsėjo 11 d. išpuolių sumanytojai siekia mirties bausmės

Guantanamo, gruodžio 9 d. (AFP/BNS) – Khalid Sheikh Mohammed, kuris save vadina 2001 m. rugsėjo 11 d. išpuolių sumanytoju, ir 4 kiti atsakovai pirmadienį sakė, kad padarys kaltės pripažinimo pareiškimus dėl kaltinimų terorizmu, už kuriuos gali būti skirta mirties bausmė.

JAV karinio jūrų laivyno bazėje Guantanamo (Kuba) dirbančio karinio tribunolo teisėjas Stephen Henley parengiamajame posėdyje sakė, jog minimi 5 atsakovai nurodė, kad nori atsisakyti tribunolo paskirtų advokatų, ikiteisminių veiksmų ir padaryti kaltės pripažinimo pareiškimus dėl kaltinimų terorizmu.

Padarydami kaltės pripažinimo pareiškimus, jie atsisakytų bet kokios gynybos nuo mirties bausmės ir galėtų būti nuteisti mirti dar iki išrinkto prezidento Barack Obama inauguracijos sausio 20 d.

Rugsėjo 11 d. išpuolių aukų giminaičiai sveikino įtariamų šio įvykio kaltininkų baudžiamąjį persekiojimą.

SCANPIX nuotr.

Kh. Sheikh Mohammed buvo sučiuptas Pakistane 2003 m., o paskui perduotas JAV agentams, kurie jį, prieš nusiųsdami į Guantanamo, daugiau kaip 3 metus laikė slaptuose kalėjimuose. Birželio mėnesį pateikdamas kaltinamojo atsakymą jis sakė, jog sveikina kankinystę.

Tačiau B. Obama nepritaria Guantanamo tribunolams ir yra sakęs, jog nori uždaryti tą kalėjimą, kai tik taps prezidentu. Tai prieštarautų kaltinamųjų, kurie nori mirti kaip islamo kankiniai, planams.

Po pertraukos Kh. Sheikh Mohammed ir kaltinamieji Ramzi bin al Shibh ir Mustafa al Hawsawi pakeitė nuomonę ir sakė, kad atideda savo kaltės pripažinimo pareiškimus, kol bus įvertinta kitų dviejų atsakovų, kurių veiksmumu dalyvauti teismo procese buvo suabejota, psichikos būklė.

Kh. Sheikh Mohammed, R. bin al Shibh ir M. al Hawsawi užsiminė, jog vis dar ketina padaryti kaltės pripažinimo pareiškimus, tik nori būti tikri, kad kitiems dviem atsakovams taip pat bus leista tai padaryti. Teisėjui atidėjus argumentų pateikimą, tikėtina, kad pareiškimai bus išklausyti jau kitais metais.

Posėdžio, kuriame dalyvavo daug rugsėjo 11 d. aukų giminaičių, išvakarėse Alice Hoagland, kurios sūnus žuvo grumdamasis su užgrobėjais 93-uoju reisu skridusiam „United Airways“ lėktuve, sakė nepritarianti tam, kad Kh. Sheikh Mohammed būtų skirta mirties bausmė. Tokios nuomonės ji laikosi iš dalies dėl to, jog nenori, kad jį suptų kankinio šlovė.

Žmogaus teisių organizacijos tuo tarpu suskubo kritikuoti teismo procedūras. „Tie, kas mano, jog tai yra Amerikos teisingumo pergalė, deja, klysta“, – sakė Amerikos pilietinių laisvių sąjungos vykdomasis direktorius Anthony Romero.

Kiti rugsėjo 11 d. išpuolių aukų, kurių iš viso yra 2,973, giminaičiai sveikino įtariamų šio didžiausio teroro akto JAV teritorijoje kaltininkų baudžiamąjį persekiojimą.

„Mano nuomone, tai itin didi diena, nes ji rodo, kaip nuoširdžiai JAV stengiasi suteikti šiems asmenims teisingą teisimą“, – sakė Hamilton Peterson. Jo tėvas ir pamotė skrido minėtu „United Airways“ lėktuvu, kuris sudužo Penssylvanija.

H. Peterson taip pat išreiškė viltį, kad B. Obama, po inauguracijos susipažinęs su pasaulinio ekstremizmo „tikrove“, ne tik nuspręs neuždaryti Guantanamo sulaikytųjų stovyklos, bet ir svarstys jos išplėtimo tikslumą.

ES pradeda misiją Kosove

Vilnius, gruodžio 8 d. (BNS) – Europos Sąjungos (ES) teisingumo pareigūnų misija Kosove, kuri yra didžiausia sąjungos civilinė operacija, antradienį oficialiai pradėjo savo darbą ir perima išipareigojimus iš Jungtinių Tautų (JT) misijos.

Šioje 27 valstybių sąjungos misijoje dirbs policijos, teisingumo ir muitinės pareigūnai. EULEX, kurią iš pradžių sudaro 1,9 tūkst. darbuotojų, užduotis yra prižiūrėti Kosovo pereinamąjį laikotarpį po to, kai Priština paskelbė nepriklausomybę nuo Serbijos. EULEX keičia beveik dešimtmetį vykdytą JT laikinąją misiją UNMIK.

Tuo tarpu Belgradas ir toliau tęs

sia savo diplomatinę kovą su Kosovo nepriklausomybe. Kosovas, kurio 90 proc. gyventojų sudaro albanai, nuo Serbijos atsiskyrė vasario 17 d. Jį jau pripažino daugiau kaip 50 valstybių, tarp jų – dauguma ES narių ir JAV.

Belgradas pagal planą, parengtą su JT, sutiko, kad būtų atsiųsta EULEX, kuri pagal tą patį planą bus neutrali Kosovo statuso atžvilgiu. Be to, tuos rajonus, kur gyventojų daugumą sudaro serbai, turi toliau prižiūrėti JT.

Tokiuose serbų įsitvirtinimuose kaip šiaurinė padalytos Kosovo Mitrovicos dalis galiojimus iš JT misijos europiečių EULEX turi perimti palapsniui.

EUROPA

ATĖNAI

Graikijos riausių policija panaudojo ašarines dujas prieš Atėnų universitetą užėmusius studentus, kurie jau ketvirtą dieną audringai protestuoja dėl vieno moksleivio nužudymo, pranešė policija. Tūkstančiai mokytojų ir studentų antradienį išėjo į Atėnų gatves, protestuodami dėl įvykio, per kurį policija nušovė penkiolikmetį. Šis įvykis sukėlė riaušes Atėnuose ir kituose didžiausiuose Graikijos miestuose.

TBILISIS

Gruzijos gynybos ministerijai vadovaus David Sicharulidzė, kuris nuo 2006 m. yra šalies ambasadorius Jungtinėse Valstijose, pranešė ministras pirmininkas Grigola Mgaloblišvili. Drauge paskelbdamas ir naujus ekonomikos plėtros ir kultūros ministrus, G. Mgaloblišvili sakė, kad naujoji vyriausybė stengsis „išvesti šalį iš krizės, kurią sukėlė Rusijos agresija“.

LONDONAS

Londonė įvyko valstybės viršūnių susitikimas, kuriame dalyvavo Didžiosios Britanijos ministras pirmininkas Gordon Brown, Prancūzijos prezidentas Nicolas Sarkozy ir Europos Komisijos pirmininkas Jose Manuel Barroso. Vokietijos kanclerės Angela Merkel nedalyvavimas šiame susitikime sukėlė didelį atgarsį visuomenėje. Specialistai mano, kad tai gali būti prasidedančio vidinio Europos Sąjungos (ES) skilimo ženklas, rašo dienraštis „Der Spiegel“.

NATO šalys ieško naujų maršrutų, kuriais galėtų gabenti tarptautinės kariuomenės Afganistane materialinio ir techninio aprūpinimo priemonės, nes esamus maršrutus pastaruoju metu smarkiai puldinėja talibai, rašo britų laikraštis „The Guardian“. 4 rimti išpuoliai, įvykdyti prieš JAV ir NATO karius Pakistane per praėjusį mėnesį, verčia tarptautines pajėgas sudaryti susitarimus dėl krovinių gabenimo su buvusios So-

vietų Sąjungos respublikomis, kurios ribojasi su Afganistanu iš šiaurės.

RUSIJA

MASKVA

Maskvos ir visos Rusijos patriarchas Aleksij II antradienį buvo palaidotas šalies sostinės centre esančioje Kristaus Apsireiškimo Jelochovo katedroje. Pagal testamentą pareikštą valią Rusų Ortodoksų bažnyčios vadovas palaidotas netoli savo dangiškojo globėjo, Maskvos metropolito vyskupo Aleksij.

JAV

LOS ANGELES

3 žmonės žuvo ir 1 dingo be žinios JAV naikintuvui F/A-18 pirmadienį nukritus ant tankiai gyvenamo rajono California. Pasak pareigūnų, nelaimė įvyko, kai nevaldomas dvivietis lėktuvas krisdamas įsirežė į 2 namus San Diego priemiestyje. Tiksliai avarijos priežastis kol kas nežinoma, tačiau įvykį matęs buvęs karinis instruktorius Steve Diamond sakė, jog pilotas jam spėjo pranešti, kad lėktuve įvyko mechaninis gedimas.

WASHINGTON, DC

JAV žiniasklaidos grupė „Tribune“, leidusi tokius laikraščius kaip „Los Angeles Times“ ir „Chicago Tribune“, bankrutavo. Ekonominė krizė pakirto 8 didelius dienraščius ir 23 televizijos stotis valdančią „Tribune“. Manoma, kad įmonė turėjo iki 13 mlrd. dol. skolų. Pagrindinė bankroto priežastis – skolos, tiražo bei reklamoms mažėjimas. Pranešama, kad bankrutavus trečiai pagal dydį JAV žiniasklaidos grupei, laikraščiai ir televizijos savo veiklos bent kol kas nutrauks.

AFRIKA

HARARĖ

Zimbabvėje choleros epidemijos protrūkio aukų skaičius padidėjo iki 589, pranešė Jungtinės Tautos (JT). Sostinėje Hararėje nuo šios ligos mirė 189 žmonės. Dėl Zimbabvėje plintančios choleros, maisto stygiaus ir ekonomikos griūties Vakarų šalys primygtinai ragina atsistatydinti šalies prezidentą Robert Mugabe.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervažimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

MAŽOJI LIETUVA

Karaliaučiaus krašte skambėjo lietuviška dainelė

ALGIRDAS KARMILAVIČIUS
Festivalio projekto vadovas

2008 m. lapkričio 22 d. Įsručio (Černiachovsko) kultūros namuose įvyko VII Karaliaučiaus srities vaikų festivalis „Skambėk, skambėk, lietuviška dainelė“, kuriame dalyvavo apie 180 lietuviškai dainuojančių, grojančių ir šokančių vaikų iš Karaliaučiaus, Tilžės, Ragainės, Lazdynų, Gumbinės, Įsručio, Eitkūnų. Festivalį papuošė vienas iš geriausių Lietuvoje tradicinių liaudies instrumentinių ansamblių, „Aukso paukštės“ 1999 metais laimėtojas Utenos rajono Užpalių kanklininkų ansamblis „Pasagėlė“ (vad. Asta Motuzienė).

Festivalį organizavo Kaliningrado (Karaliaučiaus) srities lietuvių kalbos mokytojų asociacija ir Įsručio municipalinio rajono administracijos švietimo valdybos bei kultūros skyrius.

Festivalio tikslas – populiarinti ir puoselėti lietuvių papročius, tradicijas. Festivalio uždaviniai – suteikti galimybę vaikams, kurie mokosi lietuvių kalbos ir etnokultūros, įtvirtinti savo žinias ir gebėjimus per muziką, dainą, šokį, raiškų žodį.

Festivalio dalyvius pasveikino svečiai: Fomenko Galina Ivanovna – Įsručio municipalinio rajono administracijos mero pavaduotoja, Simonas Čepkauskas – LR generalinio konsulato Karaliaučiuje atstovas, Aleksas

Dainuoja ansamblis „Šešupė“ (vad. A. Strojeva).

Bartnikas-Karaliaučiaus srities lietuvių kalbos mokytojų asociacijos pirmininkas.

Festivalio dalyviai buvo suskirstyti į IV grupes. Kiekvieną grupę turėjo atskiras užduotis. I grupė – folkloro ansambliai, II grupė – vaikų folkloro ansambliai, III grupė – solistai, IV grupė – festivalio svečiai.

Visi festivalio dalyviai buvo apdovanoti Karaliaučiaus srities Švietimo ministerijos bei Karaliaučiaus srities lietuvių kalbos mokytojų asociacijos diplomais ir dovanėlėmis: už pasirodymo profesionalumą, už artistišumą, už sceninę kultūrą, už originalumą ir už dalyvavimą.

Specialiu Įsručio municipalinio rajono administracijos (mero) prizų buvo apdovanotas Gumbinės (Guse-

vo) vaikų folkloro ansamblis „Nadruvėlė“ (vad. Irena Tiriūba), diplomais administracijos vardu apdovanuoti Karaliaučiaus 4 vid. mokyklos solistas Vladimir Kachimovas (vad. Algirdas Karmilavičius) bei Įsručio 6 vid. mokyklos solistė Aurelija Krilova (vad. Galina Moroz). Geriausi folkloro ansambliai atrinkti dalyvauti vasarą 2009 metais Pasaulio lietuvių dainų šventė „Amžių sutartinė“ Vilniuje, skirtoje Lietuvos 1000-čiui.

Už finansinę ir organizacinę paramą dėkojame: Tautinių mažumų ir išeivijos departamentui prie LRV; Čikagos Mažosios Lietuvos lietuvių draugijai; Įsručio municipalinio rajono administracijai; Tilžės (Sovetsko) saldinių fabrikui „Naujoji Rūta“.

Scenoje – Tilžės vaikų darželio „Šaltinėlis“ festivalio dalyviai.

Apdovanojama „Nadruvėlės“ vadovė Irena Tiriūba. Jono Glinskio nuotr.

KĄ REIŠKIA TERORO IŠPUOLIAI MUMBAJUJE?

Atkelta iš 3 psl. ir darę skubotas išvadas, jos turėtų bendradarbiauti, kad išoperuotų regione esantį vėžio židini”. Kad Indija turėtų priimti Pakistano siūlymą bendradarbiauti, ragina ir Pietų Afrikos Keiptauno laikraštis „Cape News”. Jis primena, jog „abi branduolinės galybės jau buvo bepradedančios gerinti santykius, ir Mumbajaus baisybės neturėtų vesti prie to, kad jos vėl viena nuo kitos nutoltų. Taika, ekonominis augimas ir demokratija yra geriausios priemonės prieš terorizmą”.

Anot Šveicarijos dienraščio „Neue Zürcher”, „Indijos centrinė valdžia, Maharashtra – valstijos, kurios sostinė yra Mumbajus – valdžia, policija ir kariuomenė pasirodė visiškai bejėgės (...). Tuo metu Indijos pilietinė visuomenė – gyvybinga ir ieškanti naujovių. Musulmonišku tinklaraštininkų užuojautos, pareikimai, pasiūnčiantys maištininkus po

velnių, musulmonų užtikrinimai, kad savo problemas spręs kartu su induistais, negali patikti abiejų pusių fanatikams. Indijos kultūros bei pramonės idėjų turtingumas neturi atitikmens šalies politikos ir administracijoje. Tai Indijai trukdo, ir pastarąją savaitę tuo pasinaudojo teroras”.

Pasak Londono laikraščio „Independent”, „Pietų Azijoje – nuo Afganistano ligi Indijos – nebus taikos, kol nebus užkertamas kelias Pakistanui remti ir iš jo eksportuoti teroristus”.

Tačiau Stambulo laikraščio „Radikal” nuomone, „tikimybė gana maža, kad už išpuolių stovi Pakistano vyriausybė, nes krizių kamuojama šalis vargu ar norėtų dar vienos problemos su indiškuoju kaimynu”. Turkijos laikraštis linkęs tikėti, kad tai greičiau su „al-Qaeda” ir Talibanu susijusių teroristų, veikiančių Pakistano ir Afganistano pasienyje, darbas.

Lrt.lt

LIETUVIŠKUMAS NĖRA VIEN GELTONAS, ŽALIAS IR RAUDONAS

DEIMANTĖ DOKŠAITĖ
lietuviams.com

Skaičiuojama, jog per nepriklausomybės metus iš Lietuvos išvyko per 400,000 žmonių. Tai beveik tiek pat, kiek gyvena Kaune ir Alytuje. Ar jie išvykę išlaikys savo tapatumą? O gal labai greitai nutautės? Jei išlaikys tapatumą, tai koks jis bus? O gal tapsime nieko bendro neturinčia bendrija – visi vadinsimės lietuviais, bet mūsų neįjungs bendros vertybės?

Tokius klausimus kėlė diskusijų klubo „Tapatybės labirintai“ nariai žurnalistas Virgis Savukynas ir Lietuvių grįžimo į tėvynę centro direktorius Žilvinas Beliauskas trims Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) mokslininkams ir susirinkusiai publikai į pasiūnekėjimą, pavadintą „Ar emigrantai išlaikys lietuvišką tapatybę?“

Būna lietuvių ir per brūkšnelį

VDU docentas antropologas Vytis Čiubrinskas į diskusiją įvedė išvietinimo sąvoką. Migrantus (tiek emigrantus, tiek imigrantus ar reemigrantus) jis vadina žmonėmis judesį. Ir čia išryškina dvi sąvokas – išsiklaidymo (kai išvykusieji gyvena atsitikimoje nuo Tėvynės ir savų tautiečių) ir diasporos (uždaro tipo bendruomenė). Bet sako, kad jų šiandien nebeįpakanka ir įveda dar ir trečią – tarpautinę, tai tarsi tarpinis variantas tarp dviejų minėtų ir labiausiai atitinka šiuolaikinę emigraciją. Ji remiasi šiuolaikiniais ryšių palaikymo būdais – internetu, el. paštu, „skype“, skraidymu pirmyn ir atgal.

VDU mokslininkai jau tyrė, koks tas lietuviškumas namie – Lietuvoje, dabar įpusėjo užsienyje gyvenančių lietuvių tyrimą.

„Migracinis žmogus atsiduria tarp dviejų laukų. Dominuojančio – ta valstybė, kurioje esama. Jis duoda pagrindą įsivietinti – tai kalbos, mažumų, pilietybės politika, neretai ir religija. Šiuos dalykus turi beveik visos valstybės. Iš kitos pusės veikia tie patys žmonės, jie kuria savo pačių tapatybę. Kaip žmonės ten būdami arba laikas nuo laiko grįžinėdami į Lietuvą save pateikia, kaip patys save įvietoja būdami išvietinti? Tai identitetas per brūkšnelį“, – taip du galimus migrantų modelius įvardija V. Čiubrinskas

Trečias modelis, kuris, ko gero, yra pats lauktiniausias, tai žmonės puoselėjantys savo atsivežtinį tapatumą. Tad yra trys pagrindiniai tapatinimosi modeliai: imigracinis, brūkšnelinis (pvz., lietuvis-amerikietis) ir etninis.

Norvegai lietuvių nemėgsta, airiai ir ispanai priima gan lengvai

To paties universiteto docentė Jolanta Kuznecovienė apžvelgė duomenis iš JAV, Jungtinėje Karalystėje, Norvegijoje, Airijoje bei Ispanijoje daryto lietuvių emigrantų kokybinio tyrimo. Kiekvienoje šalyje apklausta apie 30 žmonių, kiekvienas pokalbis truko po maždaug dvi valandas.

Pasak J. Kuznecovienės, sunku pasakyti, ką reiškia būti lietuviu, nes tai dažnai priklauso nuo individo su-

Pokalbyje dalyvavo VDU docentas antropologas Vytis Čiubrinskas, kuris gerai pažįstamas ir čikagiečiams.

Deimantės Dokšaitės nuotr.

vokimo, priklauso nuo to, kaip jis save įsivietina, kokiai bendruomenei pats save priskiria.

Mokslininkė pastebėjo, kad itin svarbus santykis atvykėlių su didžiąja (priimančios šalies) bendruomene, koks pačių atvykėlių ir koks vietinių santykis vienu su kitais, kokia formali ir neformali valstybės politika imigrantų atžvilgiu.

Sociologė sako, kad galimybės įsijungti į visuomenę labai ryškiai skiriasi Norvegijoje ir Airijoje bei Ispanijoje. Pastarosiose tai padaryti daug paprasčiau, nes tiek ispanai, tiek airiai lengviau įsileidžia imigrantus į savo pasaulius, ko negalima pasakyti apie norvegus. Tokias išvadas J. Kuznecovienė daro iš pokalbių su lietuvišiais emigrantais.

„Kalbėjomės su emigrantais, aiškinomės, kaip jie jaučiasi: ar savi, ar svetimi? Kiek jie įsileija į tas visuomenes? Ar jie nori prisitaikyti? Kokias sąvokas jie naudoja? Ką jiems reiškia būti emigrantu?“ – kalbėjo mokslininkė.

Ji pastebėjo, kad daugelis mano, jog užsienyje emigrantus laiko tik pinigais, o jie patys emigrantai tvirtino, esą tai nėra tiesa. Jiems svetur patinka saugumas, patinka santykiai tarp žmonių bei laisvė. Tiesa, tai nelabai galioja Norvegijai.

Užsienyje malonesni santykiai tarp žmonių

Pokalbiai su emigrantais atskleidė, kad užsienyje jiems priimtinesni santykiai tarp žmonių, esą ten labiau jaučiama pagarba, draugiškumas, žmonės vieni kitiems šypsosi, bendravimas lengvesnis. O kai kurie grįžę bijo nebemokėti Lietuvoje gyventi.

Tiesa, net ir tie, kurie gerai jaučiasi svetur, o ypač Norvegijos lietuviai, pabrėžia, kad visgi vietiniai kartais sunkiai įsileidžia į savo visuomenę, vis tiek išlieka kažkokie barjerai, tabu, uždraustos teritorijos, temos.

Taip pat emigrantai pabrėžė laisvės pojūtį – laisvę darbe, laisvę save parodyti visose srityse, Tai juos ir įtraukia į užsienio šalių visuomenes.

Namai – jau ne Lietuvoje

Tyrimas atskleidžia ir tai, kad didžiąjai daliai apklaustųjų namai jau

yra ten, o ne Lietuvoje. Emigrantai sako, jog svetur jaučiasi esą namuose, nors kartais ir nesijaučia savais. Būti savu gali tik tada, jei esi gimęs toje šalyje, jei esi anglas, airis, ispanas, norvegas ar amerikietis.

„Turiu banko kortelę, namą, darbą – esu savas. Toks požiūris būdingas Didžiąjai Britanijai, nes jie perėmę vietines taisykles. Tai būdinga ten, nes ši šalis yra labai multikultūriška. Dauguma dėl to jaučiasi gerai“, – sako J. Kuznecovienė.

„Norvegijoje, ten kur sunku įsiliesti, Osle labai sunku išlaikyti tapatybę, nes turi labai sunkiai stengtis, kad pritaptum, – toliau kalbėjo sociologė. – Be to, paprastai tie, kurie užima aukštesnes pareigas, jaučiasi lygiavertiškesni, nei tie, kurie atlieka ne kvalifikuotus darbus. Tačiau net ir gydytojai, vertėjai, teisininkai neretai nėra įsileidžiami į vietinių ratą. Bet jie aktyviai integruojasi per profesinę liniją“.

Be to, esama daug užslėpto nelygiavertiškumo, o ir įstatymais įtvirtino netruksta. Norvegijos lietuviai sako, kad šioje šalyje imigrantai yra vertinami labai blogai. O Anglijoje vyrauja multikultūriškumas, tad niekas neverčia būti kažkuo kitu nei esi.

„Vos ne kas antras klausia: kaip čia grįžus į Lietuvą man reiktų elgtis, kaip rasti darbą, kaip ten gyventi? Ir labai mažai tokių, kurie tikrai nori grįžti“, – emigrantų nuotaikas perteikė mokslininkė.

Lietuvis – pagal kraują ar pagal apsisprendimą?

Sociologė Irena Šutinienė, tyrusi lietuvių emigrantų autobiografinius pasakojimus, išskiria kelis lietuviškos tapatybės supratimo variantus.

Vieniems lietuviškas identitetas suvokiamas kaip sąmoningas apsisprendimas – jei manai, kad esi lietuvis, vadinasi ir esi. Pavyzdžiui, kai kuriose Pietų Amerikos lietuvių bendruomenėse aktyviai veikia ir net lietuviškai kalba ne vienas lietuviško kraujo neturintis žmogus.

Kitiems lietuviška tapatybė – prigimtis.

Dar galimas ir sąmoningas pasirinkimas, bet nuetnintas, švenčiamos lietuviškos šventės, bet asmeniškai, šeimoje. Diaspora tokiems žmonėms nėra svarbi, o lietuviškumas iškeliamas.

Kitas santykis – tautiškumas suvokiamas kaip veikimas, savo kultūros atstovavimas. Tai ypač pasireiškia JAV. Kai svetur jautiesi vienas ir mažas, lietuviškumo jausmas ar net pati Lietuva tarsi iš naujo atrandama.

Dar būna ir supanašėjimo variantai – kai neteikiama pirmenybė lietuviškumui. Atsiranda tokių pusiau lietuvių, pusiau ispanų ar pan. Viena Ispanijos lietuvių pasakojo, kad draugai kartais net pasako, kad vienokiose situacijose ji pasielgia kaip ispanė, kitose – kaip lietuvė ir tai esą kyla visai natūraliai.

Londoniškių lietuviškumas

Yra ir toks lietuviškumas, kuris dažnas tarp gyvenančių viename kokiame name, kartu jį nuomojantis, juokaujant net pasakoma – london-

niškėse. Tokiais atvejais tapatybė nekelia abejonių, bet ji tokia skurdi, jie atvykę laikinai, tik užsidirbti, bet neretai tas laikinumas trunka gan ilgai. Tokie emigrantai pasakoja, kad gyvena ritmu namai-darbas-namai, niekur nesilanko, nedalyvauja, dažnai vienintelis laisvalaikis – alkoholis. Tokia gyvensena veda link to, kad net Lietuvoje turėtos kompetencijos prarandamos ir jau grįžus čia būna sunku ir vėl važiuojama svetur, vėl gyvenama bukinančiu ritmu.

Sociologė I. Šutinienė sako, kad sunku rasti lietuvių tapatybės bendrų bruožų rinkinį. Bet paaiškėjo, kad svarbiu dalyku laikoma kalba, jei kuris emigrantas ima kalbėti su akcentu – tai laikoma nulietuvėjimu.

Be to, mokslininkė pastebėjo lokalių išteklių pirmenybę prieš tautinius. Žmonėms daug svarbiau ta vieta iš kurios jie kilę, nei bendri visos Lietuvos reikalai. O etniškumu dažnai laikoma tai, kas atėjo iš šeimos, ir Lietuva tuomet gretinama su ten likusiais šeimos nariais.

Lietuviškumas varžosi su buvusių sovietinių kraštų tapatybe

Pokalbio metu išaiškėjo, kad lietuvių emigrantai neretai bičiuliaujasi su buvusių Sovietų Sąjungos šalių piliečiais. Dažnas lietuvis emigracijoje žiūri rusiškus filmus, klauso rusiškos muzikos, skaito rusiškus laikraščius.

Pasak V. Savukyno, nostalgiją sovietizmui pačioje Lietuvoje bandoma neigti, bet emigrantai tik įrodo, kad tas jausmas tikrai stiprus.

Docentas V. Čiubrinskas pasakojo, kad lietuviškoji emigracija jau vyksta trečią šimtmetį. Be to, ji yra įvairiapusė, mat turime tiek ekonominę, tiek politinę emigraciją.

„Su savo diaspora galime eiti koja kojon su airiais, armėnais, norvegais ir žydais“, – patikino antropologas.

Tikrieji lietuviai gyvena Lemonte ir Punske?

Paliesta ir reemigracijos problema. Pasak V. Čiubrinsko politinės emigracijos (dypukai) atstovai nori būti naudingi Lietuvai ir bando tai įkūnyti, tačiau neretai pasijaučia atsidūrę visai kitoje, nelietuviškoje visuomenėje, kai čia atvyksta.

„Kultūrine prasme jie nejaučia esą Lietuvoje, nes nors ir kalbėdami lietuviškai jie susiduria su kalbos barjeru, nesupranta viešosios erdvės, mokyklos, bažnyčios (Komunijos gavimas į burną). Tad lietuviškumo spalvos yra įvairios, ne tik geltona, žalia ir raudona“, – svarsto docentas.

O straipsnio pabaigai – pora Ž. Beliausko papasakotų dalykų.

Lankydamasis Čikagoje, Lemon-te jis sakė nugirdęs dviejų lietuvių brandaus amžiaus moterų pokalbį. Viena sakiusi, kad du mėnesius praleido Lietuvoje, bet labai norėjusi grįžti, nes... pasiilgo Lietuvos.

Kitas atvejis, kai JAV lietuvis, atvykęs į Lietuvą, tikėjosi rasti nerakinamus butus ir namus, o vakare visur girdėti liaudiškas dainas. Ir sakė radęs tokią Lietuvą. Tik už jos sienos – Lenkijos lietuviškose žemėse.

Margumynai

Mokslininkai aptiko baimės kvapą

Kai kurie mokslininkai teigia, kad grožinėje literatūroje linksniuojamas baimės kvapas iš tiesų egzistuoja, rašo guardian.co.uk. Žmonės išties nesąmoningai gali užuosti kito žmogaus išgastį, užuosdamas cheminį junginį feromoną, išsiskiriantį kartu su prakaitu.

Bandymų metu pastebėta, kad feromono kvapas suaktyvina tas smegenų sritis, kurios susijusios su baime.

Tyrimo autorių nuomone, žmonės, kaip ir daugelis gyvūnų, gali atpažinti ir nesąmoningai „atsakyti“ į feromoną. Tyrimo metu 20 savanorių (parašutizmo naujokų) pažastyse laikė specialias audinių skiauteles, kad sugertų jų prakaitą. Pirmausia šie audiniai buvo surinkti po pirmojo jų šuolio parašutu. Kitame etape šie 11 vyrų ir 9 moterys atidavė

kitas prakaito prisigėrusias audinių skiauteles po bėgimo treniruotės.

Vėliau savanorių buvo paprašyta įkvėpti abiejų mėginių. Koks tai bus bandymas, jie nežinojo. Tyrimo rezultatai parodė, kad smegenų sritys, susijusios su baime, buvo aktyvesnės tų žmonių, kurie įkvėpė „baimės“ kvapo.

Tuo metu psichiatras iš Londono Simon Wessely mano, kad moksliskai neįtikėtina, jog feromonas galėtų būti žmonių „cheminis ginklas“, kokius išleidžia kai kurie gyvūnai. Jo teigimu, fiziologinio ženklo nepakanka, kad žmogus išsigastų, tam reikia patekti į tam tikrą aplinką. „Galima sukurti fizinius baimės simptomus, bet tai dar nereiškia, kad žmonės dėl jų išsigąs“, – teigia jis.

LRT

Žmogaus charakterį lemia smegenų skyriai

Mokslininkai ne tik išmoko skaityti žmogaus mintis ir nuspėti ketinimus. Jie jau sugeba sudėlioti psichologinį portretą, nustatydami ryšį tarp smegenų skyrių, atsakingų už malonumo pojūčio priėmimą ir reakciją į aplinkinių elgesį.

Manoma, kad asmeninės žmogaus savybės – auklėjimo ir saviuoklos rezultatas. Besiformuojančiai asmenybei didelę įtaką daro artimi žmonės – šeima, draugai ir kolegos. Kartais būtent jie padeda susiformuoti mūsų asmeninėms savybėms, kurias per ilgą laiko tarpą gali nustatyti tik geras psichologas.

Bonos universiteto mokslininkai Michael Koen ir Bernd Veber apsiginklavo magnetinio rezonanso tomografu ir nutarė užginčyti šią psichologų teisę. Jiems pavyko įrodyti ryšį tarp kai kurių asmeninių savybių ir smegenų struktūros. Jie ištyrė, kad

žmogaus elgesio ypatumai susiję su malonumo centrais. Tie elgesio ypatumai – naujovių poreikis, t.y. noras įgyti patirties iš naujų vietų, naujų daiktų bei įvykių, ir poreikis sulaukti aplinkinių paskatinimo priklauso nuo įvairių smegenų žievės dalių sąveikos lygmens.

Kuo sąveika stipresnė, tuo labiau mėgstate keliauti ir todėl atostogaujate vis kitose vietose arba tuo labiau domitės naujomis technologijomis, be to, jums svarbu, kaip su jumis elgiasi aplinkiniai.

Mokslininkai buvo ištyrę, kad naujumo faktas užtinkamas tokia grandine: smegenų liauka vadinama hipkampu-dryžuotasis smegenų kūnelio-vidurinių smegenų vingis, o paskatą fiksuoja grandinė iš kaktos dalies smegenų ir dryžuotojo kūnelio. Abi charakterio ypatybės atsispindi psichologiniame žmogaus portrete tačiau iki šiol nebuvo įmanoma nustatyti tiesioginio ryšio tarp charakterio ir smegenų sandaros. Kadangi mėgstantys naujoves dažnai būna impulsyvūs, jautrūs, mokslininkams kilo minčių, kad šių charakterio savybių ryškumas gali būti susijęs su žmogaus jautrumu nervų sistemos mediatoriumi dofaminui.

Žinoma, ši teorija dar bus nuodugniau tyrinėjama. Straipsnis apie žmogaus savybių ryšio su jų smegenų struktūros ypatumais tyrimą buvo išspausdintas žurnale „Nature Neuroscience“.

Delfi.lt

Tyrimais įrodyta, kad laimė yra užkrečiama

Dešimtmečius stebėjus beveik 5,000 žmonių santykius Framingham (JAV) širdies tyrimo metu, buvo nustatyta, kad gera nuotaika plinta artimų šeimos narių, draugų ir kaimynų socialinėse sistemose, praneša latimes.com. Sakoma, kad nelaimė nevaikšto viena, tačiau šis posakis dar labiau tinka laimei.

Tyrime, kurį išspausdino „British Medical Journal“, mokslininkai iš Harvard ir San Diego universitetų įrodė, kad laimė plinta tarp artimų šeimos narių, draugų ir kaimynų.

Tyrime buvo atrasta, kad pažintis su laimingu žmogumi 15,3 proc.

padidina galimybę pačiam tapti laimingu. Jei jūsų draugas turi laimingą draugą, tikimybė jums tapti laimingu padidėja 9,8 proc. Netgi laimingas jūsų kaimyno sesers draugas padidina jūsų galimybę būti laimingu 5,6 proc.

„Jūsų emocinė būklė priklauso ne tik nuo jūsų atliekamų veiksmų ar priimamų sprendimų, tačiau taip pat ir nuo kitų žmonių, kurių jūs galbūt net nepažįstate, veiksmų ir sprendimų“, – teigia vienas iš tyrimo bendraautorių, Harvard universiteto gydytojas ir medicinos sociologas Nicholas A. Christakis.

Delfi.lt

A † A JONAS ZAKSAS

Mirė 2008 m. gruodžio 8 d. Christ ligoninėje, Oak Lawn. IL.

Gyveno Bridgeview, anksčiau Chicago.

Gimė Lietuvoje. 1954 m. atvyko į JAV.

Nuliūdę liko: žmona Birutė, sūnus Vytautas, duktė Birutė su vyru Edward Zurawski, 3 anūkai, vienas proanūkis; posūniai Victor Martinkus, Julius Martinkus, Paul Martinkus, podukros Rita Prapuolenis ir Loretta Gaidas; septyni mylintys „Papa John“.

Jonas buvo aktyvus Liths Soccer Club Lituanica narys.

Velionis buvo vyras a. a. Onos.

A. a. Jonas pašarvotas ketvirtadienį, gruodžio 11 d. nuo 3 v. p. p. iki 9 v. v. Palos-Gaidas laidojimo namuose, 11028 S. Southwest Hwy. (7700 W.), Palos Hills, IL.

Laidotuvės įvyks penktadienį, gruodžio 12 d. Iš laidojimo namų 10 val. ryto velionis bus išlydėtas ir palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. David Gaidas. Tel. 708-974-4410
www.palosgaidasfh.com

A † A ANTANAS M. BREIMERIS

Po sunkios ligos mirė 2008 m. gruodžio 2 d. Lietuvoje.
Nuoširdžiausia užuojauta artimiesiems ir draugams.

A. P. Augius

Margumynai

Astronomas tvirtina, kad Jėzus gimė birželį

Astronomai nustatė Kalėdų žvaigždės, pasak Biblijos, atvedusios tris išminčius pas Jėzų, pasirodymo laiką. Paaikšėjo, kad Kalėdos turėtų būti švenčiamos birželį, rašo telegraph.co.uk. Apskaičiavę laiką, kada prieš 2 tūkst. metų virš Beatliejaus pasirodė žvaigždė, astronomai padarė išvadą, kad Kristus gimė ne gruodžio 25, o birželio 17 d.

Jie tvirtina, kad Kalėdų žvaigždė greičiausiai pavadintas Veneros ir Jupiterio planetų suartėjimas. Planetos atsidūrė taip arti viena kitos, kad ryškiai sušvito tarsi viena žvaigždė.

Jei astronomai neapsirinka, Jėzus gimė ne po Ožiaragio, kaip manyta, o po Dvynių ženklų. Australų astronomas Daves Reneke, pasinaudodamas sudėtinga kompiuterine įranga, pažymėjo tikslią dangaus kūnų poziciją ir sudarė nakties dangaus žemėlapi, kaip jis būtų turėjęs atrodyti virš Šventosios žemės prieš 2 tūkst. metų.

D. Reneke teigia, kad išminčiai tikriausiai interpretavo planetų suartėjimą ir sušvitimą kaip lauktą ženklą ir vedini žvaigžde palaikyto švytėjimo, kaip rašoma Biblijoje, nuėjo į tvartelį Betliejuje, kuriame gimė Kristus. Remdamasis Mato evangelija, astronomas pabrėžė planetų suartėjimą, kuris įvyko Liūto žvaigždyne birželio 17 d. 2 a. pr. Kr.

Astronomijos dėstytojas sakė:

„Mūsų turima įranga gali atkurti tikslų nakties dangaus prieš kelis tūkstančius metų vaizdą. Prieš 2 a. pr. Kr. dvi planetos priartėjo prie pat viena kitos ir sušvito tarsi viena. Netvirtiname, kad tas švytėjimas buvo Kalėdų žvaigždė, tačiau toks aiškinimas turi tvirčiausią pagrindą iš visų. Kiti aiškinimai nesutampa su turimais faktais“, – sako jis.

„Planetų švytėjimą trys vyrai galėjo palaikyti ženklų. Jie tikrai galėjo pamanyti, kad sušvito ryški žvaigždė“, – tvirtina tyrėjas. „Astronomija – tikslus mokslas, galime tiksliai nustatyti planetų buvimo vietą. Jos (planetos) rodo, kad planetų suartėjimas ir yra legendinė Kalėdų žvaigždė“, – sako jis.

Pasak D. Reneke, visuotinai manoma, kad Jėzus gimė gruodį, tačiau jis galėjo gimti ir kitu laiku. „Neturime tikslo menkinti religijos. Mūsų teorija tik patirtina, kad Rytuose tuo laiku buvo pastebėtas ryškus objektas“, – tvirtina mokslininkas. Anot astronomo, žmonės dažnai pyksta, kai mokslas maišomas su religija. Šiuo atveju tai gali sustiprinti žmonių tikėjimą.

Anksčiau būta teorijų, kad pasirodžiusi žvaigždė buvo sprogstanti žvaigždė supernova ar kometa. Tačiau astronomo D. Reneke teigimu, teorija apie planetų suartėjimą – ištikimiausias paaiškinimas.

Delfi.lt

Apsilankykite www.draugas.org

Kūčios ir Kalėdiniai renginiai

♦**Lietuvių švietimo ir kultūros** centras ir lituanistinė mokykla „Saulėtas krantas” gruodžio 13 d. 4 val. p. p. kviečia į Kalėdinį vakarą, Palm Beach Garden’s Moose Lodge, 3600 RCA Blvd., Palm Beach Gardens, FL 33410. Programoje: mokinių kalėdinis spektaklis „Angelas delne” ir ansamblio „Dainelė” pasirodymas. Bilietus galite įsigyti tel: 561-207-0433 (Inga Baniotienė); 561-309-6708 (Jolita Dromantaitė) ir 561-319-3208 (Andrea Zotovas) arba užsisakyti tinklalapiuose: www.floridoje.com, www.lietuviucentras.com

♦**JAV Lietuvių Bendruomenės** Grand Rapids apylinkės valdyba maloniai kviečia Jus į Kalėdinę eglutę-vakaronę, kuri įvyks gruodžio 13 d., šeštadienį, 6:30 val. v. Šv. Petro ir Povilo parapijos šeimos salėje, 1433 Hamilton Ave., NW Grand Rapids, MI. Apie dalyvavimą prašome pranešti Jonui Treškai tel.: 616-446-9717 arba el. paštu: jptreska@comcast.net

♦**Skautų kūčios – gruodžio 14 d.**, 12 val. p.p. Philadelphia – Šv. Andriejaus parapijos salėje.

♦**Indianapolio Lietuvių Bendruomenė** nuoširdžiai kviečia visus gruodžio 14 d., sekmadienį, 2 val. p. p. į Kalėdų šventę, kuri įvyks Latvių bendruomenės centro didžiojoje salėje, 1008 W. 64th Street, Indianapolis, IN 46260. Matysite lituanistinės mokyklėlės paruoštą vaidinimą „Pupelė ir Žirniukas”, vyks tylusis aukcionas, iš Laplandijos atvyks Kalėdų senelis su dideliu maišu dovanų. Tėvelių iš anksto parūpintas dovanėles bus galima perduoti šventės rengimo dieną. Daugiau apie renginį: www.inylt.org arba tel.: 317-730-3933.

♦**Gruodžio 17 d., trečiadienį**, „Seklyčioje” ruošiamos tradicinės Kūčios. Pradžia – 2 val. p.p. Vietas prašome užsisakyti Socialinių reikalų skyriuje tel.: 773-476-2655.

♦**Ateitininkų Kūčios.** Kviečiame registruotis. Jau tradicija tapusios ir žmonių pamiltos Kūčios įvyks gruodžio 21 d. Jaunimo centre. Kūčios prasidės 1 val. p. p. šv. Mišiomis. O tada, kalėdaičiai, lietuviški Kūčių valgiai, jaunimo programa ir šventiškas bendras giedojimas. Registruokitės pas Oną Daugirdienę: odaugirdas@hotmail.com arba skambinkite tel. 630-325-3277. Visi maloniai kviečiami.

♦**Gruodžio 21 d. 10:30 val. r. šv. Mišios** ir Kalėdinis koncertas Tėvų jėzuitų koplyčioje (5620 S. Claremont Ave., Chicago). Dalyvauja: mokytojos Jolantos Banienės fortepijono klasės mokiniai ir vaikų estradinio dainavimo studija „Tu ir aš” (vadovė Loreta Karsokienė).

♦**Šv. Onos bažnyčioje, Beverly Shores, IN** 21 d. 1 val. p. p. bus aukojamos šv. Mišios lietuvių kalba. Šv. Mišias aukos kun. Antanas Gražulis, SJ. Po pamaldų Beverly Shores lietuvių klubas ruošia kalėdinį pabendravimą. Visus nuoširdžiai kviečiame dalyvauti.

♦**Visus nuoširdžiai kviečiame į** Pasaulio lietuvių centro Moterų renginių komiteto ruošiamą Kūčių šventę, kuri įvyks sekmadienį, gruodžio 21 d., 12:30 val. p.p. PLC didžiojoje salėje. Vietas užsisakyti galite paskambinę į raštinę tel.: 630-257-8787.

♦**Ziono lietuvių liuteronų bažnyčia**, 9000 South Menard Ave., Oak Lawn, Illinois 60453 ir klebonas kun. Valdas Aušra maloniai kviečia visus 5 Kalėdinius renginius. Pirmadienį, gruodžio 22 d., 4 val. p. p. Kalėdinės pamaldos „Spindulėlio” vaikams ir tėvams; Trečiadienį, gruodžio 24 d. – Kūčios. 5:30 val. p. p. – Žvakių Šviesos pamaldos su Šventa Vakariene, giedos choras ir solistė. Pamokslai lietuvių ir anglų kalbomis; Ketvirtadienį, gruodžio 25 d., Kalėdos. 9:30 val. r. – pamaldos anglų kalba su Šventa Vakariene, 11:30 val. r. – pamaldos lietuvių kalba su Šventa Vakariene; Sekmadienį, gruodžio 28 d., 9:30 val. r. – pamaldos anglų kalba, 11:30 val. r. – pamaldos lietuvių kalba; Trečiadienį, gruodžio 31 d., 6 val.v. Naujųjų metų išvakarių pamaldos anglų kalba. Tel. pasiteiravimui: 708-422-1433.

Artėja Kalėdos ir Naujieji metai. Geras sumanymas savo draugus, gimines, pažįstamus pasveikinti per „Draugą”.

Laiškus su sveikinimo tekstu ir 25 dol. čekiu siųskite „Draugo” administracijai. Mielai išspausdinsime Jūsų sveikinimus mūsų dienraštyje.

Jonas Indriunas, gyvenantis **Roselle, IL**, mums rašo: „Artėjant ‘Draugo’ šimto metų gyvavimo sukakčiai, ta proga prisidedu su 100 dol. auka jo tolimesnio egzistavimo palaikymui.” Nuoširdžiai dėkojame už paramą ir palaikymą.

Kasmetinė tradicinė Jaunimo centro vakarienė vyko gruodžio 7 d., sekmadienį. Po šv. Mišių Jėzuitų koplyčioje visi rinkosi į didžiąją salę, kur po oficialios dalies, kunigas Lionginas Virbalas, SJ, papasakojo apie ilgametę Jėzuitų veiklą, savo pasakojimą papildydamas skaidrių rodymu. Puikiai meninę programą atliko solistė Dalia Lietuvninkienė, kuriai akompanavo Manigirdas Motekaitis.

Nuotraukoje: tėvai jėzuitai (iš kairės) Antanas Gražulis, SJ, Antanas Saulaitis, SJ ir Latvijos ir Lietuvos provincijolas Aldonas Gudaitis, SJ vakariinės metu. **Jono Kuprio** nuotr.

Palendrių vienuolių benediktinų giedamas grigališkasis choralas kompaktinėje plokštelėje

Advento pradžioje pasirodė Šiaulių vyskupijos katalikų evangelizacijos centro išleista kompaktinė plokštelė (CD), kurioje įrašytas Palendrių (Kelmės raj.) Šv. Benedikto vienuolyno vienuolių giedamas grigališkasis choralas. Benediktinai yra didžiausi šio bažnytinio muzikinio stiliaus puoselėtojai.

Grigališkasis choralas yra lotyniškosios Romos liturgijos dalis. Skambėjusi daugybę šimtmečių ši muzika domina ir šiuolaikinį skubėjime gyvenantį žmogų. Net ir netikintys žmonės mėgsta klausytis choralo dėl jo raminančio poveikio. Tačiau grigališkasis choralas pirmiausia yra Dievo šlovinimas.

Nuo pat Atgimimo pradžios užsimezgusi draugystė tarp lietuvių grigališkojo choralo giedotojų ir Prancūzijoje, Solesmes, įsikūrusio benediktinų vienuolyno davė gražių vaisių: benediktinai įsikūrė Lietuvoje. Pirmoji choralo giedotojų grupė iš Lietuvos į Solesmes vienuolyną atvyko 1989 metais. 1998-aisiais benediktinai įsikūrė Palendriuose (Kelmės r.). Pradžioje dvylika benediktinų gyveno laikiname pastate, o 2001 metų pabaigoje jie persikėlė į naująjį pastatą,

o senajame gali apsisototi norintys atlikti rekolekcijas. 2002 m. birželio mėnesį įvyko iškilminga vienuolyno bažnyčios konsekracija. Grigališkąjį choralą, giedamą vienuolių, galima išgirsti Eucharistijos ir Liturginių valandų metu vienuolyno bažnyčioje.

Ši grigališkojo choralo kompaktinė plokštelė yra pirmas Palendrių Šv. Benedikto vienuolyno choro giedojimo išleistas įrašas. Jis prasideda būtent adventinėmis giesmėmis: „Rorate Coeli – Rasokite, Dangūs iš aukštybių ir debesys teišlyja Teisųjį!” – skamba pirma melodinga adventinė giesmė. Daugiau informacijos – www.tikiu.lt

Juozas Dapšauskas
Šiaulių vyskupijos katalikų evangelizacijos centro direktorius

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road.**
Tel. (773) 847-7747.

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo”)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S.Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas DARIUS R. DIRMANTAS

Vairavimo ir Kriminalinių Teisių Specialistas.
Raštinės Chicagoje ir Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba 877-496-3527
Valandos pagal susitarimą